

**DEN HELIGE ANDE
OCH HANS VERK I OSS**

Påve Shenouda III

DEN HELIGE ANDE OCH HANS VERK I OSS

av

H. H. Påve Shenouda III

S:t Markus stift

Titel: **Den helige Ande och hans verk i oss**
Författare: Påve Shenouda III

Översättning: Wedad Abbas (arabiska-engelska)
Tony Larsson (engelska-svenska)

Illustrationer: Syster Sawsan
Omslag: Tony Larsson & Jakob Yalgin

Originalutgåva: 1992 i Kairo, Egypten
Svensk utgåva: 2007, Gabriel Yalgin, Göteborg

Innehåll

OM FÖRFATTAREN	8
INLEDNING	10
1. VEM ÄR DEN HELIGE ANDE?	13
Den helige Andes gudomlighet	13
Den helige Andes gudomliga egenskaper	15
Den helige Ande är personlig	19
Den helige Ande utgår från Fadern	20
2. FEM SYMBOLER FÖR DEN HELIGE ANDE	23
Duvan	23
Vattnet	24
Oljan	26
Elden	29
Vinden	31
3. DEN HELIGE ANDE I GAMLA OCH NYA TESTAMENTET	32
Den helige Ande i Gamla Testamentet	32
Den heliga smörjelseoljan	36
Den helige Ande under den mellantestamentliga tiden	39
Den helige Ande i den apostoliska kyrkan	42
<i>Vikten av den helige Andes utgjutelse</i>	<i>42</i>
<i>Hur utgöts den helige Ande?</i>	<i>44</i>
4. DEN HELIGE ANDE, GÅVOGIVAREN	48
5. DEN HELIGE ANDE, KRAFTENS OCH STYRKANS ANDE	57
6. DEN HELIGE ANDES ELD	65
Anden och elden	68
Mildhet och Andens eld	72
Eldens Ande	75

Brinnande bön	77
Brinnande tjänst	78
Den brinnande tjänaren	79
Hur Andens eld sprider sig	82
Brinnande omvändelse	83
7. ANDENS VERK INOM OSS OCH VÅR RELATION MED HONOM	85
8. GEMENSKAP MED DEN HELIGE ANDE	98
9. MOTSTÅND MOT ANDEN	105
Att släcka Anden	105
Att bedröva Anden	106
Att göra motstånd mot Anden	107
Hädelse mot den helige Ande	107
10. SLÄCK INTE ANDEN	110
Yttre orsaker till att Anden slocknar	111
<i>Syndig omgivning</i>	112
<i>Problem och motgångar</i>	113
<i>Människors prat</i>	114
<i>Yttre strider</i>	116
Inre orsaker till att Anden slocknar	117
<i>Lättja och tröghet</i>	117
<i>Försumlighet i bönen</i>	119
<i>Begär och kärlek till världen</i>	121
<i>Underhållning</i>	122
<i>Tvehågsenhet</i>	122
<i>Nyfikenhet</i>	123
<i>Andra orsaker</i>	123
FRÅGOR OM DEN HELIGE ANDE	123

Hans Helighet påve Shenouda III

Den 117:e påven över Alexandria och patriark över St. Markus stift

Om författaren

Hans Helighet påve Shenouda III föddes den 3 augusti 1923 som Nazeer Gayed. Han kom från en djupt religiös familj i provinsen Assyut i övre Egypten. Redan som ung var Nazeer Gayed en aktiv deltagare i kyrkans gudstjänster. Vid 16 års ålder började han tjänstgöra i söndagsskolan vid S:t Antonios kyrka i Shoubra i Kairo, där han också studerade. Nazeer Gayed tog sin kandidatexamen vid Kairos universitet 1947 inom engelska och historia. Han avlade även en kandidatexamen inom koptisk teologi och fick därefter en tjänst vid det teologiska seminariet som lärare i Gamla och Nya testamentet på grundval av hans förträffliga studieresultat. 1953 blev han utsedd till föreläsare vid klosterhögskolan i Helwan.

Den 18 juli 1954 vigde Nazeer Gayed sitt liv åt bön, meditation och askes och gick in i klostret El-Souryan som ligger i det koptiska hemlandet Egyptens västra öken. Hans namn blev nu fader Antonios El-Souryan och hans munkliv gick i S:t Antonios den Stores spår, han som lämnade världen och drog sig allt längre in i den torra och ofruktbara västra öknen i Egypten, och som under sin livstid odlade sin självdisciplin och sitt andliga liv i en grotta som idag bland religionsforskare över hela världen anses vara det kristna munklivets begynnelse.

Mellan 1954 och 1962 levde fader Antonios El-Souryan det eremitliv han eftersträvade i kontemplation, fasta och bön. Därefter kom han dock att prästvigas. Han fick ta farväl av sitt älskade eremitliv och lydigt ta emot en vigning till biskop med ansvar för kristen undervisning i Egyptens alla församlingar och bli föreståndare för det teologiska seminariet. Nu fick fader Antonios namnet Abba Shenouda. Under hans ledning tredubblades antalet studenter vid seminariet. Den 14 november 1971 fick hans nåd biskop Shenouda återigen lyda Guds kallelse, och han upphöjdes till att bli vår älskade påve – den 117:e påven av Alexandria och patriark av S:t Markus stift.

Hans Helighet påve Shenouda III blev den förste påven av Alexandria

som besökte Konstantinopel efter den stora schismen 451 e. Kr., och dessutom den förste koptiske påve som besökt Vatikanen sedan samma tid. I maj 1973 skrev hans Helighet tillsammans med påve Paulus VI under en deklaration om ömsesidig strävan efter kyrkogemenskap. Hans Helighet har dessutom tagit aktiv del i förhandlingarna om enhet mellan kalcedonska och icke-kalcedonska ortodoxa kyrkor.

Som påve har hans Helighet företagit många resor för att ge undervisning och välsignelse åt koptiska kyrkor i Europa, Nord- och Sydamerika och Australien. I hemlandet har hans Helighet varit en centralfigur vid grundandet av söndagsskolerörelsen och han undervisar varje vecka vid S:t Markuskatedralen i Kairo. Dessutom har hans Helighets många böcker översatts till ett flertal språk, däribland ett femtiotal till engelska.

Den helige Ande och hans verk i oss är den första av hans Helighet påve Shenouda III:s böcker som publicerats på svenska, och den verkar ha vunnit stor uppskattning bland unga och gamla läsare. När den nu trycks i en andra, lätt reviderad upplaga är det med en bön att den ska öppna mångas ögon för vår Guds ofattbara kärlek.

April 2007, Göteborg

Jakob Yalgin & Tony Larsson

INLEDNING

Den helige Ande är mycket viktig för kyrkan. I allt vi gör som kyrka är vi beroende av honom som verkar i alla våra sakrament.

Därför firar vi varje år den helige Andes utgjutelse över de heliga apostlarna. Detta skedde på pingstdagen, som anses vara kyrkohistoriens startpunkt och början till kyrkans förkunnelse och tillväxt. På den dagen uppfylldes Herrens löfte till de heliga lärjungarna: *”Men när den helige Ande kommer över er, skall ni få kraft och bli mina vittnen i Jerusalem och i hela Judéen och Samarien och ända till jordens yttersta gräns”* (Apg 1:8).

Än idag har pingstdagen stor betydelse: det är då biskopar vanligen ordinerar.

På så sätt får hela församlingen känna hur betydelsefull denna Herrens högtid är, och hela stiftet jublar. Varje år på pingstdagen samlas tusentals kopter i den stora S:t Markuskatedralen för att fira ordinationen av kyrkans heliga fäder. Jag har hållit föreläsningar och predikat om den helige Ande vid de här samlingarna och under pingstveckan, men det har varit svårt att sammanställa allt detta material...

* * * *

Ett annat av den helige Andes verk som Gud i sin nåd låtit oss utföra är att helga den heliga smörjelseoljan, vilket vi gjorde 1981 och 1986.

Den heliga smörjelseoljan är oundgänglig för kyrkorna, särskilt när nya kyrkor byggs, vilket framför allt sker i de länder som kopter utvandrat till. Den behövs för att inviga altaren, dopfuntar,

nattvardskärl och ikoner. Dessutom behöver prästerna oljan för den heliga smörjelsens sakrament, då 36 kors tecknas med oljan över olika delar av den döptes kropp.

Jag föreläste om den helige Ande under dagarna när smörjelseoljan helgades och besvarade dessutom olika frågor om den helige Ande. Därtill kommer även de artiklar om den helige Ande som publicerats i "El Kiraza Magazine" och "Watani Journal".

* * * *

Den här boken innehåller några av dessa föreläsningar och predikningar, framför allt tänkta som andliga bibelstudier.

Vad gäller den teologiska aspekten ska den (om Gud vill) behandlas i en annan bok, "Den helige Ande utgår från Fadern", som ska ingå i en serie om komparativ teologi och bidra till den teologiska dialogen för kristen enhet. Det första kapitlet i den här boken, "Vem är den helige Ande", berör dock teologin och ger en försmak av den teologiska avhandlingen.

Jag hoppas att du känner hur viktig den helige Ande är för ditt liv och din tjänst.

Just därför har kyrkan bland de sju tidebönerna avsatt den tredje timmens bön för att minnas den helige Andes verk från utgjutelsen över lärjungarna på pingstdagen till idag. Vi ber honom bo i oss och rena oss från allt ont.

Så låt oss nu lära känna den helige Ande: hur han verkar inom oss, hur vi umgås med honom, hur vi tar emot hans verk eller visar bort det. Boken avslutas med ett långt kapitel om hur den helige Ande kan släckas.

Käre läsare, må Gud vara med dig och verka med sin helige Ande både i ditt liv och i din tjänst.

Påve Shenouda III

KAPITEL 1

VEM ÄR DEN HELIGE ANDE?

Du bör veta vem den helige Ande är, vad han vill göra i dig och för dig, så att du kan ha en relation med honom och förstå hur mycket du behöver honom.

Den helige Ande är *”Guds helige Ande”* (Ef 4:30, 2 Kor 3:3). Han är *”Guds Ande”* (1 Mos 1:2, Rom 15:19, 1 Kor 12:3). Vi kan till och med säga att den helige Ande är **Gud**, eftersom *”Gud är ande”* (Joh 4:24).

Den helige Andes gudomlighet

Petrus säger att den som ljuger för den helige Ande faktiskt ljuger för Gud (Apg 5:3-4). Och eftersom han är Guds Ande (Job 33:4, 2 Kor 3:3) och Herrens Ande (Jes 61:1), så är han Gud.

Hjälparen, alltså Guds Ande, kom över lärjungarna på pingstdagen (Apg 2:1-4).

Det är samma Guds Ande som utlovades i Joels bok: *”Och det skall ske därefter att jag skall utgjuta min Ande över allt kött. Era söner och döttrar skall profetera, era gamla män skall ha drömmar, era unga män skall se syner”* (Joel 2:28). Profetian uppfylldes på pingstdagen, då Petrus också citerar den (Apg 2:16-17).

* * * *

Han är Guds Ande, och dessutom "*hans Sons Ande*" (Gal 4:6) och "*Kristi Ande*" (1 Pet 1:11). Han är "*Herrens Ande*" (Jes 11:2).

Elihu säger i Jobs bok: "*Guds Ande har gjort mig*" (Job 33:4), och profeten Hesekiel säger: "*Då föll Herrens Ande över mig, och han sade till mig...*" (Hes 11:5). Vi hör också Petrus tillrättavisa Ananias och Safira: "*Varför har ni kommit överens om att fresta Herrens Ande?*" (Apg 5:9).

Han är "*sanningens Ande*" (Joh 14:17). Herren Kristus kallade honom "*sanningens Ande, som utgår från Fadern*" (Joh 15:26) och sade dessutom: "*när han kommer, sanningens Ande, då skall han föra er in i hela sanningen*" (Joh 16:13).

* * * *

Den helige Ande är en del av Treenigheten, vilket bevisar hans gudomlighet.

Han är ett med Fadern och Sonen, som vi ser i Herren Kristi ord till de heliga lärjungarna: "*Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar! Döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn*" (Matt 28:19). Lägga märke till att det i grundtexten rör sig om ett enda namn, inte flera namn.

* * * *

Ett annat bevis för hans gudomlighet är att han ger liv.

Det är därför han kallas "*livets Ande*" (Rom 8:2) och sägs ge liv åt de döda (Hes 37:9-10). Vem utom Gud själv kan ge liv åt de döda och uppväcka dem?

Den helige Ande är livets grund och källan till allt liv som finns i hela världen, både det liv som är fysisk existens och det liv som är andligt liv med Gud. Den nicenska trosbekännelsen beskriver honom som "**Herren, Livgivaren**".

* * * *

Den helige Ande är inspirationens källa, ännu ett bevis för hans gudomlighet.

Den nicenska trosbekännelsen säger att han ”**talade genom profeterna**”. Detsamma sägs i Andra Petrusbrevet om den gudomliga inspirationen: ”*ingen profetia har burits fram genom någon människas vilja, utan ledda av den helige Ande har människor talat vad de fått från Gud*” (2 Pet 1:21). Inspirationen kommer från den helige Ande, från Guds Ande, alltså från Gud. Därför säger aposteln Paulus: ”*Hela Skriften är utandad av Gud och nyttig till undervisning*” (2 Tim 3:16), och han säger också: ”*Den helige Ande talade rätt genom profeten Jesaja till era fäder...*” (Apg 28:25-27).

Även profeten Hesekiel talade om denna gudomliga inspiration: ”*Då föll Herrens Ande över mig, och han sade till mig: Säg, så säger Herren...*” (Hes 11:5). Samma inspiration talar i Jesajas bok: ”*Detta är det förbund som jag å min sida gör med dem, säger Herren: Min Ande som är över dig, och mina ord som jag har lagt i din mun skall inte vika ur din mun, eller ur dina barns eller barnbarns mun, från nu och till evig tid*” (Jes 59:21).

* * * *

Den helige Andes gudomliga egenskaper

Utöver allt vi tidigare sagt om den helige Ande säger vi dessutom att han samverkade med Fadern och Sonen vid skapelsen.

Det står att Fadern har skapat världarna genom Sonen (Heb 1:2): ”*i honom skapades allt i himlen och på jorden...allt är skapat genom honom och till honom*” (Kol 1:16). ”*Genom honom har allt blivit till, och utan honom har inget blivit till, som är till*” (Joh 1:3).

Men det står också om den helige Ande i Bibeln: ”***Du sänder din***

Ande, då skapas de” (Ps 104:30), och i Jobs bok står det: ”*Guds Ande har gjort mig*” (Job 33:4). Det här bevisar den helige Andes gudomlighet, eftersom endast Gud har makt att skapa.

* * * *

Bibeln tillskriver den helige Ande gudomliga egenskaper som evig existens.

Det är samma egenskap som tillskrivs Herren Kristus: ”*Ty Kristus har genom den evige Ande framburit sig själv som ett felfritt offer åt Gud*” (Heb 9:14).

Bland den helige Andes gudomliga egenskaper kan också nämnas att han är överallt närvarande.

Hör vad profeten David säger till Herren Gud: ”*Vart skall jag gå för din Ande, vart skall jag fly för ditt ansikte? Om jag far upp till himlen, är du där, bäddar jag åt mig i dödsriket, är du där*” (Ps 139:7). Den som är överallt närvarande är naturligtvis Gud.

Hans verk inom oss visar att han är överallt närvarande.

Aposteln Paulus säger: ”*Vet ni inte att ni är Guds tempel och att Guds Ande bor i er*” (1 Kor 3:16), och ”*vet ni inte att er kropp är ett tempel åt den helige Ande, som bor i er*” (1 Kor 6:19). Att han bor i alla troende, i alla länder, bevisar att han är överallt närvarande och därmed gudomlig.

Vi har nu sett att Guds Ande finns överallt, att han bor i de troende och verkar i dem.

* * * *

Det finns ytterligare ett bevis på hans gudomlighet, nämligen att han är allvetande.

Som aposteln Paulus säger: ”*Anden utforskar allt, också djupen i*

Gud ... Så vet heller ingen vad som är i Gud utom Guds Ande” (1 Kor 2:10,11). Herren berättar att den helige Ande skall ”föra er in i hela sanningen” (Joh 16:13), och ”lära er allt och påminna er om allt vad jag har sagt er” (Joh 14:26).

* * * *

Den helige Ande är allsmäktig.

I Jesajas profetia beskrivs han bland annat som *”Anden med råd och styrka”* (Jes 11:2). Därför kan Paulus säga att han utfört sin tjänst *”genom kraften i tecken och under, genom Andens kraft”* (Rom 15:19), och *”genom en bevisning i Ande och kraft...Guds kraft”* (1 Kor 2:4-5). Och i Sakarja 4:6 säger Herren: *”Inte genom styrka, inte genom kraft, utan genom min Ande, säger Herren Sebaot”*.

* * * *

Hans gudomlighet bevisas också av att han ger fantastiska gåvor.

Bibeln säger nämligen: *”Allt det goda vi får och varje fullkomlig gåva är från ovan och kommer ner från ljusens Fader”* (Jak 1:17). Men alla gåvorna tillskrivs den helige Ande, till exempel: *”Det finns olika slags nådegåvor, men Anden är densamme”* (1 Kor 12:4). Därefter räknar aposteln upp olika gåvor som vishet, tro, helande, kraftgärningar, profetia, andebedomning, tungotal och uttolkning, och han fortsätter: *”Men allt detta verkar en och samme Ande, som efter sin vilja fördelar sina gåvor åt var och en”* (1 Kor 12:11). Naturligtvis är det bara Gud som kan ge sådana gåvor.

* * * *

När Herren Kristus talade med sina lärjungar beskrev han den helige Ande som *”Hjälparen”*, på grekiska *”Parakletos”* eller försvarsadvokaten (Joh 16:7), och tillskrev honom vissa gudomliga egenskaper:

a. Att han *"alltid skall vara hos er"* (Joh 14:16). Han är alltså inte en människa som stannar hos oss en tid och sedan dör, utan Guds Ande som för evigt blir kvar hos människan.

b. Att han *"förblir hos er och skall vara i er"* (Joh 14:17). Den som är "i er" kan omöjligt vara en människa.

c. Att han är en som *"världen inte kan ta emot. Ty världen ser honom inte och känner honom inte"* (Joh 14:17). Inte heller här kan det handla om en människa, eftersom människor kan ses och kännas av andra människor.

* * * *

I Hebréerbrevet beskriver aposteln den helige Ande som *"nådens Ande"* (Heb 10:29). Och i Sakarjas profetia säger den gudomliga inspirationen: *"Men över Davids hus och över Jerusalems invånare skall jag utgjuta nådens och bönens Ande, så att de ser upp till mig som de har genomborrat. De skall sörja honom så som man sörjer ende sonen, och de skall gråta bittert över honom, så som man gråter över sin förstfödde"* (Sak 12:10). Andra namn som Bibeln ger den helige Ande är *"helighetens Ande"* (Rom 1:4) och *"en villig ande"* (Ps 51:14).

I **Tidebönerna (Agpeya)** kallar vi honom en *"rättfärdig och livgivande Ande, barnskapets Ande med kyskhet, helighet, rättvisa och makt", "himlens Konung, sanningens Ande, Hjälparen som uppfyller allt och alla... godhetens skatt och livets källa"*. Vi ber honom att *"i sin nåd komma och bo i oss, rena oss från synd och frälsa våra själar"*.

* * * *

I profeten Jesajas bok beskrivs Guds Ande med många egenskaper: *"Över honom skall Herrens Ande vila, **Anden med vishet och förstånd**, Anden med råd och styrka, Anden med kunskap och fruktan för Herren"* (Jes 11:2).

Herren Gud sade om Besalel, han som tillverkade alla föremål som

skulle finnas i tabernaklet: *”Jag har fyllt honom med Guds Ande, med vishet och förstånd, med kunskap och skicklighet i allt slags hantverk”* (2 Mos 31:3). Besalel är nog den förste i Gamla Testamentet som blev uppfylld av den helige Ande till konstnärlig begåvning. Men även andra fick samma gåva, som Herren sade till Mose: *”Säg till alla era konstbegåvade män, som jag har fyllt med vishetens ande, att de skall göra kläder åt Aron för hans vigning till präst åt mig”* (2 Mos 28:3).

Aposteln Paulus bad också för de kristna i Efesos, att Gud skulle ge dem denne Ande: *”vishetens och uppenbarelsens Ande, så att ni får en rätt kunskap om honom”,* och *”att era hjärtan skall upplysas, så att ni förstår vilket hopp han har kallat er till”* (Ef 1:17-18).

Den helige Ande är personlig

Jehovas vittnen tror inte att den helige Ande är personlig, utan bara en opersonlig kraft!

Vi hänvisar dem till bibelverserna som talar om den helige Ande, eftersom det där finns bevis för att han är personlig:

Han talar. Herren säger ju till sina heliga lärjungar: *”då är det inte ni som talar, utan er Faders Ande kommer att tala genom er”* (Matt 10:20). Och aposteln säger: *”Idag, om ni hör hans röst, så förhärda inte era hjärtan”* (Heb 3:7-8). Det var Anden som sade: *”Avskilj åt mig Barnabas och Saulus för den uppgift som jag har kallat dem till”* (Apg 13:2). Alltså, han talar och kallar... vad mer?

Han undervisar, påminner, vägleder, förkunnar och överbevisar.

Det ser man klart och tydligt i Herrens ord till lärjungarna om den helige Ande: *”han skall lära er allt och påminna er om allt vad jag har sagt er”* (Joh 14:26) och *”när han kommer, sanningens Ande, då skall han föra er in i hela sanningen...och han skall förkunna för er vad som kommer att ske”* (Joh 16:13). Dessutom *”skall han överbevisa världen om synd”* (Joh 16:8).

Han leder de troende, både som individer och som församling.

Aposteln säger: *”Alla som leds av Ande från Gud är Guds söner”* (Rom 8:14). Han insätter dessutom herdar, liksom aposteln Paulus sade till församlingsledarna i Efesos: *”Ge akt på er själva och på hela den hjord som den helige Ande har satt er som ledare över”* (Apg 20:28).

Det är den helige Ande som styr och vägleder Guds tjänare.

Evangelisten Lukas säger nämligen om Paulus och hans följeslagare: *”Sedan tog de vägen genom Frygien och Galatien, eftersom de av den helige Ande hindrades från att predika ordet i Asien. Och när de nådde Mysien försökte de bege sig till Bitynien, men det tillät inte Jesu Ande”* (Apg 16:6-7).

Den helige Ande hjälper de troende, tröstar dem och ber för dem.

Herren Kristus säger: *”Och jag skall be Fadern, och han skall ge er en annan Hjälpare, som alltid skall vara hos er”* (Joh 14:16). Paulus berättar att *”Anden själv ber för oss med suckar utan ord”* (Rom 8:26).

Om han talar, undervisar, påminner, vägleder, förkunnar, överbevisar, leder de troende, insätter herdar och styr dem, om han hjälper och ber – betyder inte det att han är personlig?!

Hans kraft visar sig när han kommer över de troende: *”Men när den helige Ande kommer över er, skall ni få kraft”* (Apg 1:8). När han kommer över de troende fylls de dessutom av iver, vishet, kunskap och så vidare...

Den helige Ande utgår från Fadern

Vi tror att den helige Ande utgår från Fadern.

Det framgår tydligt av Herren Kristi egen undervisning i Bibeln, där han säger till sina lärjungar: *”sanningens Ande, som utgår från Fadern”* (Joh

15:26). Så lyder också trosbekännelsen: ”den helige Ande, Herren och livgivaren, som utgår av Fadern”. Detta fastslogs vid det heliga ekumeniska kyrkomötet i Konstantinopel 381 e.Kr.

Men katolikerna säger: ”Han utgår från Fadern och Sonen”.

De lägger till ”och Sonen”, något som varken fanns i den ursprungliga trosbekännelsen eller var känt under kristendomens första århundranden. Tillägget uppkom först på 500-talet i Spanien, vilket de själva medger, och spreds därifrån till Rom.

Tillägget väckte motstånd hos katolikerna under de första århundradena.

Det sägs till och med att påven Leo III vid 800-talets början hängde upp två tavlor på latin och grekiska med trosbekännelsen utan tillägget och sade: ”Jag vill inte ändra på mina fäders tro”.

De grekisktalande katolikerna förkastar tillägget ”och Sonen”. Bland de latinska katolikerna blev det allmänt accepterat först på 1000-talet, med många onödiga motsättningar som följd.

Tillägget skapar också problem med vår uppfattning av den heliga Treenigheten. Några har med rätta sagt att det gör Treenigheten till två Söner och två Fäder, eftersom den helige Ande då blir Sonens Son genom att han utgår från honom, och Sonen blir dessutom hans Fader.

Katolikerna försöker stödja sin teori med några verser som handlar om hur den helige Ande blir utsänd av Sonen, exempelvis Joh 15:26, men den versen bevisar bara att den helige Ande utgår från Fadern men blir utsänd av Sonen.

Det är nämligen stor skillnad mellan att utgå och bli utsänd. Utgåendet sker i evigheten medan sändningen sker i tiden.

Såsom vi förstår den heliga Treenigheten utgår den helige Ande från Fadern alltsedan evighetens dagar, medan han sändes till lärjungarna av Sonen på pingstdagen – en parallell till läran att Sonen blivit född av Fadern före all tid men sänts till världen av Fadern för att födas av en kvinna när tiden var

fullbordad (Gal 4:4).

Men jag vill inte utveckla det här till ett teologiskt studium, eftersom den här boken mest är tänkt som en andlig bok utan teologiska diskussioner. Jag ville bara introducera ämnet för att sedan utveckla det i en annan bok, om Gud vill.

KAPITEL 2

FEM SYMBOLER FÖR DEN HELIGE ANDE

I det här kapitlet ska jag beskriva fem symboler för den helige Ande: duvan, vattnet, elden, oljan och vinden. Vi ska behandla var och en kortfattat, med stöd av verser ur Bibeln.

Duvan

När Herren Kristus (lovad vare han!) blev döpt, såg Johannes Döparen *"Guds Ande sänka sig ner som en duva och komma över honom"* (Matt 3:16), han såg *"himlen dela sig och Anden komma ner över honom som en duva"* (Mark 1:10) och *"den helige Ande sänkte sig ner över honom i en duvas skepnad"* (Luk 3:22).

Därför liknas både kyrkan och människosjälén uppfylld av den helige Ande vid en duva.

Det blir mycket tydligt i Höga Visan, där Herren Gud talar till själen och kyrkan som *"min duva, min fullkomliga"* (HV 5:2, 6:8). Han säger också: *"Dina ögon är som duvor"* (HV 1:15).

Kanske Gud med detta menar den oskyldiga andliga blick som Herren Kristus nämner i Bergspredikan: *"Om ditt öga är friskt, får hela din kropp ljus"* (Matt 6:22). Sådana enkla och oskyldiga människor kallade han *"oskyldiga som duvor"* (Matt 10:16). Denna egenskap är utmärkande för

andliga människor, alltså sådana människor som Anden får verka i. Duvans kuttrande symboliserar också själens lovsång till Gud.

Duvorna påminner oss också om den milda och stilla anden (1 Pet 3:3). Kanske den helige Andes verk också symboliseras av Noas duva, som kom till honom med fredens glädjebud uttryckt i ett nyplökat olivlöv. Duvans vingslag påminner oss dessutom om skapelseberättelsen, eftersom det i begynnelsen sägs att *”Guds Ande svävade över vattnet”* (1 Mos 1:2).

Vattnet

Vatten symboliserar den helige Ande genom att det både ger liv och behövs för att bevara livet. Den första psalmen beskriver den rättfärdige: *”Han är som ett träd, planterat vid vattenbäckar”* (Ps 1:3). Vattnet ger liv åt trädet, *”vilket bär sin frukt i sin tid och vars blad inte vissnar”*.

Samma tanke återkommer i en annan psalm: *”En ström går fram med flöden som ger glädje åt Guds stad”* (Ps 46:5).

Gud beskriver sig själv som källan med det levande vattnet.

Han säger: *”De har övergivit mig, källan med det levande vattnet, och gjort sig usla brunnar som inte håller vatten”* (Jer 2:13). Han kan med rätta kallas det levande vattnets källa eftersom den helige Ande utgår från honom (Joh 15:26).

Herren Kristus talade med den samaritiska kvinnan om detta levande vatten: *”Om du kände till Guds gåva och vem det är som säger till dig: Ge mig att dricka, då skulle du ha bitt honom, och han skulle ha gett dig levande vatten”* (Joh 4:10). Därefter sade han: *”den som dricker av det vatten jag ger honom skall aldrig någonsin törsta. Det vatten jag ger skall i honom bli en källa, som flödar fram och ger evigt liv”* (Joh 4:13-14).

* * * *

Vi får symbolens uttolkning klart och tydligt i Herrens ord:

”Den som tror på mig, ur hans innersta skall strömmar av levande vatten flyta fram, som Skriften säger. Detta sade han om Anden, som de skulle få som trodde på honom. Ty Anden hade ännu inte blivit utgjuten” (Joh 7:38-39).

Därför har apostlarna liknats vid floder: de förmedlade den helige Andes levande vatten till människor, så att det släckte deras törst, gav dem styrka och blev en inre källa till evigt liv.

Profetian uppfylldes på de heliga apostlarna när judar och romare anföll dem och de ropade till Gud, som det står i psalmen: *”Herre, vattenströmmarna höjer sig, vattenströmmarna höjer sin röst, vattenströmmarna höjer sina dånande vågor”* (Ps 93:3).

* * * *

Kanske vattnet som symbol för den helige Ande blir tydligast i dopet, där vi hör om *”vatten och Ande”* (Joh 3:5).

Den helige Ande sänker sig över vattnet och förvandlar det från vanligt vatten till levande vatten som kan föda en människa på nytt, *”ett bad till ny födelse”* (Tit 3:5). Vattnet blir till rening och helgelse, liksom aposteln sade: *”Men ni har tvättats rena, ni har blivit helgade, ni har förklarats rättfärdiga i Herren Jesu namn och i vår Guds Ande”* (1 Kor 6:11).

På samma sätt säger Herren Gud till det syndiga Jerusalem i Hesekiels bok: *”Jag tvättade dig med vatten och sköljde av dig blodet och smorde dig med olja”* (Hes 16:9). Orden *”tvättade dig med vatten”* står för Andens verk i dopet, medan orden *”smorde dig med olja”* står för den heliga smörjelsen med olivoljan.

* * * *

I Bibeln hittar du många andra verser om det levande vattnet. Du finner också en artikel om vattnet i min predikoserie *”Påskveckan”*, i boken *”Skärtorsdagen”*.

Oljan

Denna symbol används i den heliga smörjelsens sakrament.

Under Gamla Testamentets tid smorde profeterna människor till präster, kungar och profeter, och genom denna heliga smörjelse fick de del av Herrens Ande och Andens gåvor.

Herren Gud befallde profeten Mose att tillverka den heliga smörjelseolja av olivolja och olika kryddor (2 Mos 30:22-24). Gud sade till Mose: *”Av detta skall du göra en helig smörjelseolja... Med denna olja skall du smörja uppenbarelsetältet, vittnesbördets ark, bordet med alla dess tillbehör, ljusstaken med dess tillbehör, rökelsealtaret, brännoffersaltaret... Du skall helga dessa föremål så att de blir högheliga. Och var och en som rör vid dem blir helig”* (2 Mos 30:25-29).

* * * *

Det var inte bara tabernaklet (Guds hus) med alla dess altaren och tillbehör som helgades, utan även prästerna helgades.

Herren Gud sade till Mose: *”Aron och hans söner skall du smörja och helga till präster åt mig. Du skall säga till Israels barn: Detta skall vara min heliga smörjelseolja från släkte till släkte.”* (2 Mos 30:30-31)

Längre fram i Andra Moseboken upprepar Gud samma befallning till Mose: *”Och du skall ta smörjelseolja och smörja tabernaklet och allt som finns i det och helga det tillsammans med alla dess tillbehör, så att det blir heligt...och helga altaret. Det blir då högheligt...Sedan skall du föra fram Aron och hans söner till uppenbarelsetältets ingång och tvätta dem med vatten. Och du skall sätta på Aron de heliga kläderna och smörja honom och helga honom till präst åt mig.”* (2 Mos 40:9-13)

”Hans söner skall du föra fram och sätta på dem livklädnader, och du skall smörja dem så som du smorde deras far till att vara präster åt

mig. Denna smörjelse skall för dem innebära ett evigt prästadöme, släkte efter släkte.” (2 Mos 40:14-15)

Och Mose gjorde som Herren befalld honom (3 Mos 8:4). *”Han hällde en del av smörjelseoljan på Arons huvud och smorde honom för att helga honom” (3 Mos 8:12).* Han gjorde detta efter att ha smort tabernaklet och dess altaren, och därefter smorde han Aron och hans söner.

Tänk vilken olja det var som gjorde så att allt som smordes blev heligt! Och den som blev smord med denna olja fick ett evigt prästadöme, i släkte efter släkte...

* * * *

När Saul skulle smörjas till kung står det: *”Samuel tog sin oljeflaska och göt olja på Sauls huvud, kysste honom och sade: Se, Herren har smort dig till furste över sin arvedel” (1 Sam 10:1).* Gud förvandlade hans hjärta, och många tecken inträffade den dagen. Guds Ande föll över honom, och han profeterade så att folket sade: *”Är också Saul bland profeterna?” (1 Sam 10:11).*

Genom den heliga smörjelsen kom alltså Herrens Ande över den smorde så att han fick del av Andens gåva, vilket för kung Saul var profetians gåva.

När David blev smord *”tog Samuel sitt oljehorn och smorde honom mitt ibland hans bröder. Och Herrens Ande kom över David från den dagen och framöver” (1 Sam 16:13).* Det hände samma sak som för Saul: Herrens Ande kom över David när han blev smord och han fick gåvan att ge frid åt Saul, som plågades av en ond ande sedan Herrens Ande hade lämnat honom (1 Sam 16:14,23).

* * * *

Sedan läser vi om profeten Elia som smorde Hasael och Jehu till kungar och Elisa till profet.

Herren sade till Elia: ”smörj Hasael till kung över Aram. Jehu, Nimsis son, skall du smörja till kung över Israel. Elisa, Safats son från Abel-Mehola, skall du smörja till profet i ditt ställe.” (1 Kung 19:15-16). Och genom smörjelsen kom Herrens Ande över dem.

* * * *

De som blev smorda kallades ”Herrens smorda”, och när Davids män försökte uppegga honom till att döda kung Saul svarade David: ”Herren förbjude att jag skulle göra detta mot min herre, mot Herrens smorde, att jag skulle räcka ut min hand mot honom. Han är ju Herrens smorde” (1 Sam 24:7). Det sägs också om dessa smorda: ”Rör inte mina smorda” (Ps 105:15).

* * * *

På samma sätt anses olivträdet symbolisera församlingen, eftersom det är fullt av olja som det förmedlar till människorna.

Aposteln Paulus liknade den Gamla Testamentets församling vid ett äkta olivträd och Nya Testamentets församling vid ett vilt olivträd, som blivit inympat i det äkta (Rom 11:17, 24). Det kanske var dessa två olivträd som profeten Sakarja profeterade om: ”Vad betyder dessa två olivträd till höger och till vänster om ljusstaken?” (Sak 4:11).

* * * *

Låt oss stanna upp inför en viktig fråga: **Vad betyder oljan i liknelsen om de tio jungfrurna?**

Kan vi säga att när de oförståndiga jungfrurna inte tog med sig olja i sina kärl, så betyder det att de inte tog vara på den helige Andes verk inom dem och höll det vid liv? Det finns andra tolkningar, men jag föredrar den här eftersom den stämmer in med den övriga teologin.

Elden

Vi vet att den helige Ande på pingstdagen föll över lärjungarna som tungor av eld (Apg 2:3).

”Och de uppfylldes alla av den helige Ande och började tala främmande språk, allteftersom Anden ingav dem att tala” (Apg 2:4). Det är inte oväntat, eftersom Bibeln säger att ”vår Gud är en förtärande eld” (Heb 12:29) och ”Gud är ande” (Joh 4:24).

* * * *

När elden föll över brännoffret visste man att Gud hade tagit emot det. Detta hände för profeten Elia när Herrens eld föll och förtärde såväl brännoffret som veden och stenarna, till Baals och Aseras profeters förfäran (1 Kung 18:38).

Lägg märke till att elden aldrig slocknade i Guds hus.

Elden brann ständigt på brännoffersaltaret som ett tecken på att Gud tog emot offren: *”Men elden på altaret skall hållas brinnande och får inte slockna. Varje morgon skall prästen där antända ny ved, och ovanpå veden skall han lägga brännoffret och bränna fettstyckena av gemenskapsoffret. Elden skall alltid hållas brinnande på altaret. Den får inte slockna” (3 Mos 6:12-13).*

* * * *

I rökelsekaret symboliserar elden det gudomliga och kolet det mänskliga. Det ligger antagligen samma symbolik i det glödande kol som en av seraferna tog från altaret och renade profeten Jesajas mun med. (Se kapitel 6 om Den helige Andes eld.)

* * * *

Elden brann också i oljelamporna.

Lamporna fylldes regelbundet med ren olja av stötta oliver för att kunna

fortsätta lysa (2 Mos 27:20), och sedan skulle ”Aron och hans söner sköta den från kväll till morgon inför Herrens ansikte. Det skall vara en evig stadga från släkte till släkte bland Israels barn” (2 Mos 27:21). Här kombineras två symboler, olja och eld, inför Herrens ansikte till en evig stadga.

* * * *

Nuförtiden har vi inte bara oljelampor utan även stearinljus, som också kombinerar de båda symbolerna: olja och eld. Vid de sjukas smörjelse används olja och eld, något som också återkommer på Uppenbarelsens natt: sju ljus som brinner av olja och eld.

Min önskan är att församlingen skulle tränga in i ritualernas djup och se den vishet som ligger bakom dem och som Anden har inrättat dem med.

* * * *

Som sagt används oljan och elden även i de sjukas smörjelses sakrament, där den helige Ande är verksam.

Vi bör dra lärdom ur den andliga och teologiska symboliken när olja och eld används i kyrkans ritualer, i ljus och lampor och andra ting. Vi bör också lära våra barn denna symbolik från tidig ålder, så att de inte stannar vid att bara se kyrkans ritualer utan att förstå deras djupa innebörd.

* * * *

Lampan finner vi också i psalmen: ”Ditt ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig” (Ps 119:105). Min önskan är att vi skulle tänka på detta när vi läser eller lyssnar på Bibeln, eftersom den är skriven av heliga gudsmän ledda av den helige Ande (2 Pet 1:21), ”som har talat genom profeterna”. Därför bör vi komma ihåg ljuset och lampan samt oljan och elden i lampan, som alla är symboler för den helige Ande.

Aposteln uppmanar oss att vara ”brinnande i anden” (Rom 12:11), som en påminnelse om hur den helige Andes eld verkar i hjärtat. (Se kapitel 6 om Den helige Andes eld.)

Vinden

Det grekiska ordet ("pneuma") betyder både vind och ande på samma gång. Därför säger vi: "*Vinden (eller Anden) blåser vart den vill*" (Joh 3:8).

Det berättas om den helige Andes utgjutelse på pingstdagen: "*Då kom plötsligt från himlen ett dån, som när en våldsamt storm drar fram, och det fyllde hela huset där de satt. Tungor som av eld visade sig för dem och fördelade sig och satte sig på var och en av dem. Och de uppfylldes alla av den helige Ande*" (Apg 2:2-4).

* * * *

Ett tydligt exempel på vinden som symbol för Anden är när han ger liv åt de förtorkade benen i Hesekiels bok: "*Så säger Herren, Herren: Kom, du Ande, från de fyra väderstrecken och blås på dessa slagna, så att de får liv... Då kom Anden in i dem*" (Hes 37:9-10).

Vi ser också att Herren Kristus gav den helige Ande till sina lärjungar vid prästvigningen, då han andades på dem och sade: "*Tag emot den helige Ande!*" (Joh 20:22). Andedräkten är ju en vind. Vi gör likadant när en präst ska vigas: biskopen andas in i hans mun och säger "*Tag emot den helige Ande*", och prästen svarar: "*Jag spärrar upp min mun och flämtar*" (Ps 119:131).

KAPITEL 3

DEN HELIGE ANDE I GAMLA OCH NYA TESTAMENTET

Den helige Ande i Gamla Testamentet

Vi har lärt känna den helige Ande, hans gudomlighet, hans egenskaper och hans verk i Nya Testamentet – men det betyder inte att hans verk är begränsat till Nya Testamentets tid eller att hans relation till människan började på pingstdagen. Faktum är att den helige Ande, Guds helige Ande, alltid har funnits och människor har haft en relation med honom även under Gamla Testamentets dagar.

Här följer en översikt över den helige Ande i Gamla Testamentet, och därefter under den mellantestamentliga tiden.

1. Redan vid skapelsens början, i Första Moseboks första kapitel, står det: *”Guds Ande svävade över vattnet”* (1 Mos 1:2).

* * * *

2. Anden deltog i skapelseverket, som vi ser i psalmen: *”Du sänder ut din Ande, då skapas de och du förnyar jordens ansikte”* (Ps 104:30).

* * * *

3. Det var Guds Ande som talade genom profeternas munnar.

Aposteln Petrus säger: *”Ty ingen profetia har burits fram genom någon människas vilja, utan ledda av den helige Ande har människor talat vad de fått från Gud”* (2 Pet 1:21), och aposteln Paulus säger: *”Den helige Ande talade rätt genom profeten Jesaja till era fäder...”* (Apg 28:25-27).

Profeten Hesekiel talade mycket om att bli påverkad och inspirerad av Herrens Ande (se exempelvis Hes 2:2, 8:3, 37:1). Läs också de sköna ord som Nehemja skrev under gudomlig inspiration när han tänkte på hur Herrens Ande hade styrt och väglett folket: *”Din gode Ande gav du för att undervisa dem”* (Neh 9:20).

* * * *

4. När judarna visade bort profeterna visade de egentligen bort den helige Ande.

Därför tillrättavisade den förste diakonen Stefanos dem: *”Alltid står ni emot den helige Ande, ni som era fäder. Finns det någon profet som era fäder inte har förföljt?”* (Apg 7:51-52).

* * * *

5. Herren talade genom profeten Haggais mun till Serubbabel och hans följeslagare: *”Men var nu frimodig, du Serubbabel... var frimodiga, alla ni människor i landet... ty jag är med er, säger Herren Sebaot. Detta löfte gav jag er när ni drog ut ur Egypten, och min Ande är mitt ibland er”* (Hag 2:5-6). Vi ser alltså att Guds Ande var mitt ibland dem, vare sig de var medvetna om det eller inte. Det var han som gav dem ledning, styrka och uppmuntran mitt i deras svårigheter.

* * * *

6. Herren sade till profeten Mose att sammankalla sjuttio av folkets äldste som medhjälpare. *”Då steg Herren ner i molnskyn och talade till honom, och tog av den Ande som var över honom och lät den komma över de sjuttio äldste. Då nu Anden vilade över dem började de profetera”* (4 Mos 11:24-25).

Herrens Ande som var över Mose gick sedan över till de äldste, och när de fick del av Anden började de profetera.

Bibeln berättar också om två andra män som hade stannat kvar i lägret: *”Den ene hette Eldad och den andre Medad. Också över dem vilade Anden... Och de profeterade i lägret”* (4 Mos 11:26). Tydligt verkade Herrens Ande i många och han gav dem gåvan att profetera, men bara för en begränsad tid. Anden blev dock kvar hos de äldste och gav dem vishet att vara folkets ledare.

* * * *

7. Herren sade också till profeten Mose: *”Tag Josua, Nuns son, en man som har Anden, och lägg din hand på honom... Ge honom något av din auktoritet, så att hela Israels menighet lyder honom”* (4 Mos 27:18,20). Här ser vi att Herrens Ande redan fanns i Josua, men ändå behövde han Moses handpåläggning för att få ledarskapets gåva av Anden så att folket skulle lyda honom.

* * * *

- 8. Vi hör också om hur Herrens Ande kom över vissa hantverkare för att ge dem vishet att tillverka det som behövdes för kyrkan och prästerna.**

En av dem var Besalel, som var fylld av Guds Ande med vishet och förstånd, med kunskap och skicklighet i allt slags hantverk för att tillverka vad som behövdes för tabernaklet (2 Mos 31:3). Även de konstbegåvade männen blev uppfyllda av vishetens Ande, så att de skulle kunna göra Arons kläder (2 Mos 28:3).

* * * *

9. Vi läser också om **den tappre Simson** som var en Guds nasir redan från moderlivet (Dom 13:5) och vars födelse förutsades av Herrens ängel. "*Herren välsignade honom. Herrens Ande började verka på honom*" (Dom 13:24-25). Mer än en gång sägs det att Herrens Ande kom över honom med kraft (Dom 14:6, 14:19 och 15:14).

* * * *

10. Det står också att "*Anden hade kommit över Amasaj...och han sade...*" (1 Krön 12:18). Det inträffade när han tillsammans med Benjamins och Judas barn kom för att möta David.

* * * *

11. När kung Saul smordes av profeten Samuel kom Herrens Ande över honom, och då "*förvandlade Gud hans hjärta*". Han profeterade, och de som känt honom sedan tidigare förundrades och frågade: "*Är också Saul bland profeterna?*" (1 Sam 10:9-11).

* * * *

12. Detsamma hände när David ännu var ung och smordes av profeten Samuel till kung över Israel: "*Då tog Samuel sitt oljehorn och smorde honom mitt ibland hans bröder. Och Herrens Ande kom över David från den dagen och framöver*" (1 Sam 16:13). Och David sjöng inför Herren: "*Må din gode Ande leda mig på jämn mark*" (Ps 143:10).

* * * *

Den heliga smörjelseoljan

- 13. Den heliga smörjelseoljan som förmedlade Herrens Ande användes när präster, kungar och profeter smordes, liksom vi ser i 2 Mos 30:30, 3 Mos 8:30 och 1 Kung 19:16.**

I Psaltaren beskrivs när Aron smordes till överstepräst:

*”Se, hur gott och ljuvligt det är
när bröder bor endräktigt tillsammans.
Det är som när den dyrbara oljan på huvudet
rinner ner i skägget, i Arons skägg,
och ner över kragen på hans dräkt.”*
(Ps 133:1-2)

Den heliga smörjelseoljan användes också för att smörja Guds hus. Det går tillbaka på hur patriarken Jakob hällde olja över stenen för att helga den plats där Gud hade uppenbarat sig för honom. Detta var historiens första Guds hus (1 Mos 28:10-19).

Senare smordes Herrens hus med alla dess altaren och tillbehör och blev på så sätt helgat och invigt till gudstjänst (3 Mos 8:10-11).

* * * *

- 14. Vi ser dock att Gud brukade ge den helige Ande till sina barn genom en speciell ritual som han instiftat för deras skull.**

Profeten Mose fick Anden direkt från Gud, och sedan förmedlade han Anden till Aron och hans söner genom den smörjelse som Gud själv instiftat. Här ser vi hur Gud samverkar med människor: hans ordning är att utse förvaltare åt sig från folket och anförtro sitt rikets angelägenheter till dem.

En annan mycket viktig poäng som jag vill belysa kommer från avsnittet om hur de sjuttio äldste utses.

Det är att Gud inte gav dem Anden direkt, utan han tog av den Ande som var över Mose och lät den komma över dem, så att Anden vilade över dem (4 Mos 11:24). Jag är verkligen fascinerad av orden ”Herren tog av den Ande som var över Mose”! Han var Guds förvaltare, och han ville att de äldste skulle se den gudomliga källa som han själv fått Anden ifrån.

* * * *

De smorda kallades också ”Herrens smorda”, och Gud sade i psalmen: *”Rör inte mina smorda”* (Ps 105:15). Dessutom sade David när kung Saul föll i hans händer: *”Herren förbjude att jag skulle göra detta mot min herre, mot Herrens smorde, att jag skulle räcka ut min hand mot honom. Han är ju Herrens smorde”* (1 Sam 24:7).

* * * *

15. Kanske detta är de tre smörjelser som Herren Kristus smordes med.

Han smordes av Anden till kung, präst och profet. Jesajas bok talar om honom: *”Herrens, Herrens Ande är över mig, ty Herren har smort mig till att predika glädjens budskap för de ödmjuka. Han har sänt mig att förbinda dem som har ett krossat hjärta...”* (Jes 61:1). Det är också Herren Kristus som åsyftas i orden *”min utvalde, i vilken min själ har sin glädje. Jag har låtit min Ande komma över honom. Han skall utbreda rätten bland hednafolken. Han skall inte skria eller ropa, inte låta sin röst höras på gatorna”* (Jes 42:1-2).

Aposteln Petrus berättade om när Herren smordes, *”hur Gud smorde Jesus från Nasaret med den helige Andes kraft”* (Apg 10:38). Det var om honom som aposteln talade när han sade att han blivit smord med glädjens olja mer än sina medbröder (Heb 1:9), vilket uppfyllde profetian i Ps 45:7.

Denna smörjelse fick han när Anden sänkte sig över honom vid dopet.

Det är den smörjelsen som gör att han kallas Messias eller Kristus (som båda betyder ”den Smorde”), eftersom det var en evig smörjelse som existerat i Guds tanke alltsedan evighetens dagar. Därför säger han i Ordspråksboken: *”Av evighet är jag insatt, från begynnelsen”* (Ord 8:23).

Herren Kristi relation med den helige Ande har två sidor:

Å ena sidan har de en evig och treenig relation: Kristus är i den helige Ande och den helige Ande är i honom, alltsedan evighetens dagar. Han är Kristi Ande. Men å andra sidan blev han vid sitt dop smord med Anden till tjänst, vilket omtalas i Jes 61:1.

* * * *

16. Herrens Ande kom över enskilda människor i Gamla Testamentet.

Han kom över profeterna och gav dessutom profetisk gåva åt några av kungarna, de sjuttio äldste och andra som också profeterade. Han kom över vissa människor för att ge gåvor, liksom Simson fick väldig styrka och Besalel vishet och kunskap att tillverka vad som behövdes för tabernaklet.

Den helige Ande kom över enskilda människor, men det var inte som i Nya Testamentet där den helige Ande kommer över alla troende för att förvandla dem till tempel och bo i dem.

* * * *

17. Det finns profetior i Gamla Testamentet om att Anden skulle komma över alla.

Ett exempel är profetian i Hesekiels bok där Herren Gud säger: *”Jag skall ta bort stenhjärtat ur er kropp och ge er ett hjärta av kött. Jag skall låta min Ande komma in i er och göra så att ni vandrar efter mina stadgar...”* (Hes 36:26-27). Se också profetian i Joel 2:28 som uppfylldes på pingstdagen.

Kanske vi också kan säga att inte alla i Gamla Testamentet var värdiga att ta emot Guds Ande, eftersom de avföll från tron, förhärdades i sitt hjärta och ibland förföll till avgudadyrkan.

* * * *

18. Herrens Ande i Gamla Testamentet lämnade ibland dem som tagit emot honom.

Det blir tydligt i avsnittet om kung Saul som förkastades av Herren, där Bibeln berättar: *”Men Herrens Ande vek från Saul och en ond ande från Herren plågade honom”* (1 Sam 16:14). Profeten David hänvisar till detta när han säger: *”tag inte din helige Ande ifrån mig”* (Ps 51:13).

* * * *

19. I Gamla Testamentet kunde den helige Ande ibland leda vissa hedniska kungar till att hjälpa Guds folk.

Av dessa kommer vi särskilt ihåg Persiens tre kungar Koresh, Darejaves och Artasasta och hur de bistod vid återuppbyggandet av Guds hus och Jerusalems murar, vilket berättas i Esras och Nehemjas böcker. I perserkungen Koresh första regeringsår *”påverkade Herren den persiske kungen Koresh sinne”* (Esr 1:1) så att han befallde att Herren Guds hus skulle återuppbyggas. Han lät hämta fram de föremål som hade tillhört Herrens hus men förts bort från Jerusalem av Nebukadnessar (Esr 1:7), och dessutom betalade han för alltihop. Detsamma gjorde kung Darejaves (Esr 6:3-12), och kung Artasasta gav liknande order i sitt brev till Esra (Esr 7:11-25).

Den helige Ande under den mellantestamentliga tiden

Detta var en tid då den helige Ande verkade mäktigt, vilket särskilt visar sig i Bebådelsen och Inkarnationen som vi ska behandla under följande punkter:

1. Den helige Andes viktigaste verk var hans del i den gudomliga Inkarnationen.

Det står om **jungfru Maria** att ”hon var havande genom den helige Ande” (Matt 1:18). Detta hade ängeln Gabriel förkunnat för henne: ”Den helige Ande skall komma över dig, och den Högstes kraft skall vila över dig. Därför skall barnet kallas heligt och Guds Son” (Luk 1:35). Och när Josef blev misstänksam, uppenbarade sig en Herrens ängel för honom och sade: ”barnet i henne har blivit till genom den helige Ande” (Matt 1:20).

Den helige Ande formade Kristi kropp i jungfruns livmoder utan mänsklig säd, precis som vi bekänner om Herren Kristus vid nattvarden: ”Han som genom den helige Ande och genom jungfru Maria blev kött och tog mandom”. Och i trosbekännelsen säger vi: ”har stigit ned från himmelen och tagit mandom genom den helige Ande av jungfrun Maria och blivit människa”.

Den helige Ande helgade också jungfruns livmoder under graviditeten så att barnet hon födde inte skulle smittas av arvssynden.

* * * *

2. När Herrens ängel förkunnade Johannes döparens födelse för prästen Sakarias, sade han: ”**redan i moderlivet skall han bli uppfylld av den helige Ande**” (Luk 1:15).

Det här är första gången Bibeln nämner att någon blir uppfylld av den helige Ande. Och kanske är det detta att Johannes Döparen redan i moderlivet blivit uppfylld av den helige Ande som gör att hans mor kan säga till jungfru Maria när hon kommer på besök: ”Se, när ljudet av din hälsning nådde mina öron, spratt barnet till i mig av glädje” (Luk 1:44). Barnet spratt till av glädje eftersom han i anden kände att han var inför ett annat barn i jungfruns livmoder, nämligen Herren Kristus. Han gladdes alltså över att möta honom och spratt till av glädje vid mötet...!

* * * *

3. **Elisabet blev själv fylld av den helige Ande.** När den heliga jungfru Maria kom in i prästen Sakarias hus och hälsade hans hustru Elisabet, hände det att *”När Elisabet hörde Marias hälsning, spratt barnet till i hennes moderliv, och hon blev uppfylld av den helige Ande”* (Luk 1:41). Tänk vilken andlig kraft den hälsningen förmedlade!

* * * *

4. **Prästen Sakarias blev fylld av den helige Ande.** När Johannes Döparen hade fötts, öppnades hans far Sakarias mun så att han började tala och prisa Gud. Och *”Hans far Sakarias blev uppfylld av den helige Ande och profeterade”* (Luk 1:64-67). Här ser vi att hela familjen blev uppfylld av den helige Ande: far, mor och son, medan han ännu var i moderlivet. Fadern fick dessutom profetians gåva och modern uppenbarelsens gåva, genom vilken hon förstod att Maria var Herrens mor och att hon trodde att *”det som Herren har sagt... skall gå i uppfyllelse”* (Luk 1:43-45).

* * * *

5. **Den helige Ande verkade i gamle Simeon.** Bibeln säger oss att *”den helige Ande var över honom. Och av den helige Ande hade han fått den uppenbarelsen att han inte skulle se döden, förrän han hade sett Herrens Smorde”,* så *”Ledd av Anden kom han till templet...”* (Luk 2:25-27). Genom Anden kunde Simeon alltså känna igen Kristus medan han ännu var ett barn och profetera över honom.

Detsamma gäller i allra högsta grad också profetissan Hanna, som prisade Herren och talade om honom (Luk 2:38).

* * * *

6. **Den helige Ande före och under Herren Kristi dop.**

Den helige Ande sänkte sig ner över Herren i en duvas skepnad (Luk 3:22, Matt 3:16). Det var också den helige Ande som ledde

Johannes Döparen till att känna igen Herren Kristus, liksom han själv sade: *”Jag kände honom inte, men han som sände mig att döpa i vatten sade till mig: Den som du ser Anden komma ner och bli kvar över, han är den som döper i den helige Ande”* (Joh 1:33).

Den helige Ande i den apostoliska kyrkan

Vikten av den helige Andes utgjutelse

Den helige Andes utgjutelse innebar startpunkten för den kristna kyrkans utbredande.

Herren Jesus Kristus lade grunden till kyrkan genom att välja ut de tolv lärjungarna och sända ut dem (Matt 10:1-16). Därefter valde han sjuttio till och sände ut dem också (Luk 10:1-20). Han sände ut olika grupper av sina älskade lärjungar till olika platser. Men trots att de blivit utvalda av honom, lät han dem ändå inte börja predika och evangelisera förrän efter det att de tagit emot den helige Ande. Denna stora händelse blev vändpunkten, och därefter började evangelisationen i stor skala.

Det var den helige Ande som gav den nödvändiga kraften för evangelisation.

Den helige Andes utgjutelse var ett löfte från Herren (Joh 14:26, 15:26, 16:7).

Dock sade han till dem: *”Och se, jag skall sända er vad min Fader har lovat. Men ni skall stanna här i staden, tills ni har blivit beklädda med kraft från höjden”* (Luk 24:49). Hur skulle de få sådan kraft? Som Herren sade: *”Men när den helige Ande kommer över er, skall ni få kraft och bli mina vittnen i Jerusalem och i hela Judéen och Samarien och ända till jordens yttersta gräns”* (Apg 1:8).

Guds Ande var så viktig för dem att de inte kunde ha börjat verket utan honom.

Vi ska snart se hur den helige Ande samverkade med dem i evangelisation och undervisning.

Men lägg först märke till att de väntade, precis som Herren hade befallt. Trots att de under tre långa år hade förberetts för sin tjänst kunde de inte klara sig utan den helige Ande och hans verk i dem och genom dem. Jag tror att dessa tio väntans dagar var dagar av bön, hopp och hjärtats förberedelse inför det kommande uppdraget...

* * * *

Den helige Ande verkar i Guds tjänare och hjälper dem.

Apostlarna började inte sin tjänst förrän han kom över dem på pingstdagen. Att vara fylld av den helige Ande var en förutsättning för att få tjäna – inte bara som apostel utan även som diakon. När församlingen ville välja några diakoner, sade apostlarna till dem: *”Nej, bröder, utse bland er sju män som har gott anseende och är uppfyllda av Ande och vishet, så ger vi dem den uppgiften”* (Apg 6:3).

Det var den helige Ande som kallade och utvalde till tjänst: *”Avskilj åt mig Barnabas och Saulus för den uppgift som jag har kallat dem till”* (Apg 13:2). Efter handpåläggning blev de två utsända av den helige Ande (Apg 13:4).

Aposteln Paulus bekräftar detta i sitt tal till församlingsledarna i Efesos: *”Ge akt på er själva och på hela den hjord som den helige Ande har satt er som ledare över”* (Apg 20:28).

* * * *

Den helige Ande styrde och vägledde Guds tjänare.

Vi ser detta i berättelsen om den etiopiske hovmannen, som satt i sin vagn och läste profeten Jesajas bok. *”Då sade Anden till Filippos: Gå fram till vagnen och håll dig tätt intill den”* (Apg 8:28-29).

Vi ser det också strax innan Cornelius dop, när hans män kom till Petrus

hus: *”Anden sade till honom: Se, tre män söker dig. Gå ner och följ med dem utan att tveka, för det är jag som har sänt dem”* (Apg 10:29-20). Det står också om Paulus och Silas vandringar: *”Sedan tog de vägen genom Frygien och Galatien, eftersom de av den helige Ande hindrades från att predika ordet i Asien. Och när de nådde Mysien försökte de bege sig till Bitynien, men det tillät inte Jesu Ande”* (Apg 16:6-7). Därefter kallade han dem att predika i Makedonien.

I Uppenbarelseboken säger Johannes något liknande: *”Och han förde mig i anden upp på ett stort och högt berg och visade mig den heliga staden Jerusalem...”* (Apg 21:10). Detsamma hände aposteln Paulus när han säger: *”Och se, bunden i anden beger jag mig upp till Jerusalem utan att veta vad som kommer att möta mig där”* (Apg 20:22). Detta sägs också om Simson i Gamla Testamentet: *”Herrens Ande började verka på honom, medan han var i Dans läger”* (Dom 13:25).

Hur utgöts den helige Ande?

1. Den helige Ande utgöts över lärjungarna som **tungor av eld**, och *”de uppfylldes alla av den helige Ande”* (Apg 2:4).

Dessutom började de tala på alla de språk som talades av folkskaran som samlats för den stora pingstdagen (från femton olika länder). De berättade om Guds underbara gärningar bland alla människorna (Apg 2:9-11), och Petrus predikade så att folket träffades i hjärtat och tog emot hans ord med glädje. Omkring tre tusen människor blev döpta den dagen (Apg 2:37-41).

2. Därefter fick människor den helige Ande genom apostlarnas **handpåläggning**, till exempel folket i Samarien. När apostlarna hörde att Samarien hade tagit emot Guds ord skickade man dit Petrus och Johannes: *”Dessa kom ner och bad för dem att de skulle få den helige Ande... Apostlarna lade då händerna på dem, och de tog emot den helige Ande”* (Apg 8:15,17).

Så även i Efesos: *”Och när Paulus lade händerna på dem, kom den helige Ande över dem, och de talade med tungor och profeterade”* (Apg 19:6).

3. Sedan blev det **den heliga smörjelsen** som förmedlade den helige Ande.

När kristendomen bredde ut sig över olika delar av världen räckte inte apostlarnas handpåläggning till. Då började man använda smörjelseolja, som idag kallas den heliga smörjelsen. Aposteln Johannes hänvisar till denna smörjelse: *”Ni har en smörjelse från den Helige...”* (1 Joh 2:20), och *”Vad er beträffar, så förblir i er den smörjelse som ni har tagit emot av honom...”* (1 Joh 2:27). (Se också 2 Kor 1:21.)

4. Prästvigningen gavs till apostlarna genom **Herren Kristi heliga andedräkt**.

Det står i Bibeln att Herren Kristus andades på dem och sade: *”Tag emot den helige Ande! Om ni förlåter någon hans synder så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder så är han bunden”* (Joh 20:22-23). Det var alltså den helige Ande i dem som åstadkom förlåtelsen eller bindandet, men genom dem.

Ändå fick apostlarna ta emot den helige Ande efteråt, i **prästvigningens sakrament genom handpåläggning**. Detta förstår vi från aposteln Paulus ord till sin lärjunge Timotheos, församlingsledare i Efesos: *”Därför påminner jag dig om att låta den Guds nådegåva flamma upp igen som finns i dig genom min handpåläggning”* (2 Tim 1:6). Och när det gäller att prästviga andra varnar han: *”Ha inte för bråttom att lägga händerna på någon och gör dig inte delaktig i andras synder”* (1 Tim 5:22).

Vi ser också att när apostlarna ordinerade Barnabas och Saul, *”fastade de och bad och lade händerna på dem och sände ut dem. Sedan de hade blivit utsända av den helige Ande, for de ner till Seleucia...”*

(Apg 13:3-4). Den helige Andes utsändning fullbordades alltså genom handpåläggning.

De sju diakonerna ordinerades på samma sätt: ”*Dessa förde de fram inför apostlarna, som bad och lade händerna på dem*” (Apg 6:6).

I alla dessa exempel kan vi se hur handpåläggningen åtföljdes av vissa böner, det som numera kallas prästvigningsritualen.

Vi kan också se att lärjungarna tog emot den helige Ande direkt från Gud, eftersom det inte fanns någon människa med högre ställning som de kunde få Anden från. Men eftersom apostlarna blev ”*förvaltare av Guds hemligheter*” (1 Kor 4:1) har vi en annan situation idag.

Dessa förvaltare av Guds hemligheter förmedlar nu den helige Ande.

Det sker genom deras handpåläggning och bön, som vid ordination av biskopar, präster och diakoner. Men när vanliga troende ska få Anden sker det först genom handpåläggning och sedan genom den heliga smörjelsen. Detta har blivit det sätt på vilket Anden, som bor i dem, förmedlades till andra.

* * * *

Nuförtiden utför vi den heliga smörjelsens sakrament efter dopet.

Ritualen föreskriver att man gör korstecknet med smörjelseolja över det döpta barnet på olika delar av kroppen. Därefter lägger prästen eller biskopen sin hand på barnets huvud, andas över ansiktet och säger: ”Ta emot den helige Ande”. När en vuxen kvinna döps kan biskopen lägga handen på henne under bön att hon ska få den helige Ande, och sedan göra korstecknet endast över de kroppsdelar som passar sig.

* * * *

Det är den helige Ande som talar genom Guds tjänares mun.

Herren Kristus sände ut sina lärjungar med dessa ord: *”då är det inte ni som talar, utan er Faders Ande kommer att tala genom er”* (Matt 10:20). Och Petrus säger: *”Ty ingen profetia har burits fram genom någon människas vilja, utan ledda av den helige Ande har människor talat vad de fått från Gud”* (2 Pet 1:21). Därför säger vi i trosbekännelsen om den helige Ande: *”som har talat genom profeterna”*.

Vi läser också i Apostlagärningarna att apostlarna på pingstdagen *”började tala främmande språk, allteftersom Anden ingav dem att tala”* (Apg 2:4). Och när Agabos profeterade över aposteln Paulus började han med orden: *”Så säger den helige Ande...”* (Apg 21:11).

Aposteln Paulus säger också: *”...för att vi skall veta vad vi har fått av Gud. Detta förkunnar vi också, inte med ord som mänsklig visdom lär utan med ord som Anden lär”* (1 Kor 2:12-13).

KAPITEL 4

DEN HELIGE ANDE, GÅVOGIVAREN

Den helige Ande är ständigt utgivande, allt sedan skapelsens början – och han fortsätter att ge och ge, som vi ser i kyrkan varje dag. Låt oss titta närmare på denna egenskap hos den helige Ande utifrån dessa punkter:

- * **Eftersom den helige Ande är Livgivaren i den heliga Treenigheten är det naturligtvis han som ger oss livet.**

Om det inte vore för den helige Ande skulle vi ha förblivit stoft på jorden. Men han gav oss liv, som Bibeln berättar: *”Och Herren Gud formade människan av stoft från jorden och blåste in livsande i hennes näsa. Så blev människan en levande varelse”* (1 Mos 2:7).

Detta var livets gåva, den första gåvan vi fick av den helige Ande. Och eftersom det var Guds Ande som gav oss livsanden, förstår vi att det också är han som har gett oss förståndet, kunskapen, samvetet, odödligheten och våra andra andliga egenskaper.

Den helige Ande har gett liv åt allt levande, inte bara åt människosläktet.

Jorden var öde och tom, och mörker var över djupet. *”Och Guds Ande svävade över vattnet”* (1 Mos 1:2). Sedan sade Gud: *”Vattnet skall vimla av levande varelser, och fåglar skall flyga över jorden”* (1 Mos 1:20). Det var alltså Guds Ande, svävande över vattnet, som

frambringade dessa varelser.

Det är också Guds Ande som upprätthåller deras jordiska liv genom att förnya det, som psalmisten säger: *”Alla väntar de på dig, att du skall ge dem mat i rätt tid... du tar bort deras ande och de dör och vänder åter till stoft. Du sänder din Ande, då skapas de och du förnyar jordens ansikte”* (Ps 104:27, 29-30).

*** Guds Ande är också verksam vid uppståndelsen, då han ger livet åter till människorna.**

I Hesekiels bok säger Herren Gud till de förtorkade benen: *”Se, jag skall låta ande komma in i er, så att ni får liv... Jag skall låta min Ande komma in i er, så att ni får liv”* (Hes 37:5, 14). Detta gäller både den fysiska och den andliga uppståndelsen.

*** Den helige Ande verkar i människor till omvändelse.**

Om detta säger Herren Gud: *”Jag skall ge er ett nytt hjärta och låta en ny ande komma in i er... Jag skall låta min Ande komma in i er och göra så att ni vandrar efter mina stadgar och håller mina lagar och följer dem”* (Hes 36:26-27).

Det är också den helige Ande som övertygar oss om synd (Joh 16:8), och den helige Andes tillrättavisning är naturligtvis mycket starkare än det mänskliga samvetets förebråelser.

Och den helige Ande inte bara tillrättavisar oss, han leder oss också i det andliga livet. Hör vad aposteln säger: *”Alla som leds av Ande från Gud är Guds söner”* (Rom 8:14).

* * * *

Man kan säga mycket om det här, men jag sammanfattar allt i en enda mening:

Gud låter sin helige Ande bo i oss, och Guds Ande ger oss allt.

Han gav den helige Ande till lärjungarna på pingstdagen (Apg 2:3) och lärjungarna förmedlade sedan Anden till församlingen, liksom vi redan har sagt: först genom handpåläggning (Apg 8:17-18) och sedan genom den heliga smörjelsen (1 Joh 2:20,27). Än idag ger Gud sin Ande genom den heliga smörjelseoljan. Och som aposteln säger: *”Vet ni inte att er kropp är ett tempel åt den helige Ande, som bor i er?”* (1 Kor 6:19).

Gud ger oss sin Ande utan gräns, liksom Johannes Döparen sade: *”Gud ger... sin Ande utan att mäta”* (Joh 3:34). Det betyder att Guds Ande verkar i oss på många sätt och ger oss allt: *”Allt det goda vi får och varje fullkomlig gåva är från ovan och kommer ner från ljusens Fader”* (Jak 1:17).

* * * *

Vissa av Andens gåvor är naturliga och andra är övernaturliga, eftersom:

* **Den helige Ande är alla gåvors ursprung och givare.**

Alla under och mirakel, alla kraftgärningar och övernaturliga gåvor kommer från den helige Andes verk i människan och inte från någon speciell kraft som hon äger i sig själv. Aposteln Paulus ägnar ett helt kapitel åt att förklara detta i Korinthierbrevet: *”Det finns olika slags nådegåvor, men Anden är densamme. Det finns olika slags tjänster, men Herren är densamme. Det finns olika slags kraftgärningar, men Gud är densamme, han som verkar allt i alla. Men hos var och en uppenbarar sig Anden så att det blir till nytta. Den ene får av Anden ord av vishet, den andre ord av kunskap genom samme Ande. En får tro genom samme Ande, en får gåvor att bota sjuka genom samme Ande, en annan att utföra kraftgärningar. En får gåvan att profetera, en annan att skilja mellan andar. En får gåvan att tala olika slags tungomål, en annan att uttyda tungomål. Men allt detta verkar en och samme Ande, som efter sin vilja fördelar sina gåvor åt var och en”* (1 Kor 12:4-11).

Gåvornas syfte är andlig uppbyggelse.

Aposteln säger att *”hos var och en uppenbarar sig Anden så att det blir till nytta”* (1 Kor 12:7), och han definierar målet som *”att församlingen blir uppbyggd”* (1 Kor 14:5). Syftet är nämligen att *”utrusta de heliga till*

att utföra sin tjänst att bygga upp Kristi kropp, tills vi alla når fram till enheten i tron och i kunskapen om Guds Son” (Ef 4:12-13).

Vi ser alltså att den helige Andes gåvor inte är till för skryt och beundran, utan för att bygga upp församlingen.

Kyrkans glansdagar har varit då den helige Ande verkade med dessa gåvor.

Kyrkans tillväxt och trons utbredande har inte berott på mänsklig ansträngning eller individers insatser, inte ens på god och välformulerad förkunnelse, utan på den helige Andes gåvor. Förkunnaren predikade och pastorn vårdade, men det var den helige Ande som träffade människors hjärtan, som förvandlade och förnyade och tände sin eld i dem. Apostlarna utförde sin tjänst, men *”Gud gav också sitt vittnesbörd genom tecken och under och många slags kraftgärningar och genom att dela ut den helige Andes gåvor efter sin vilja” (Heb 2:4).*

*** Även i förkunnelsen var det den helige Ande som gav orden.**

Aposteln Paulus uppmanar de troende att be för detta under ständig åkallan och bön, *”för alla de heliga. Be också för mig, att ordet ges åt mig när jag öppnar min mun, så att jag frimodigt gör evangeliets hemlighet känd” (Ef 6:18-19).* Det var ju det som Herren Kristus sade till sina lärjungar: *”då är det inte ni som talar, utan er Faderns Ande kommer att tala genom er” (Matt 10:20).*

Tänker du på detta i din tjänst för Gud? Talar du dina egna ord, eller ber du att den helige Ande ska ge dig orden och påverka dem som lyssnar?

Läs vad Herren Kristus sade till sina lärjungar om denna del av den helige Andes verk: *”Men Hjälparen, den helige Ande, som Fadern skall sända i mitt namn, han skall lära er allt och påminna er om allt vad jag har sagt er” (Joh 14:26).* Aposteln Johannes säger också: *”Ni har en smörjelse från den Helige, och ni känner alla sanningen... Vad er beträffar, så förblir i er den smörjelse som ni har tagit emot av honom... vad hans smörjelse lär er om allting är sanning och inte lögn” (1 Joh 2:20, 27).*

Det är alltså den helige Ande som undervisar oss, vägleder oss och påminner oss, och allt detta får vi av honom.

* * * *

*** Under profeternas tid var även förmågan att profetera en gåva från den helige Ande.**

Om detta säger aposteln Petrus: *”ingen profetia har burits fram genom någon människas vilja, utan ledda av den helige Ande har människor talat vad de fått från Gud”* (2 Pet 1:21). Och i profeten Joels bok säger Gud: *”jag skall utgjuta min Ande över allt kött. Era söner och döttrar skall profetera, era gamla män skall ha drömmar, era unga män skall ha syner”* (Joel 2:28). Det är kanske därför trobekännelsen säger att den helige Ande *”har talat genom profeterna”*.

Han är källan till profetia, predikan och undervisning.

Aposteln Paulus betonar detta när han talar om sin förkunnelse: *”Men vi har inte fått världens ande, utan den Ande som är från Gud, för att vi skall veta vad vi har fått från Gud. Detta förkunnar vi också, inte med ord som mänsklig visdom lär utan med ord som Anden lär, när vi återger andliga ting med andliga ord”* (1 Kor 2:12-13).

* * * *

*** Den helige Ande ger också kraft.**

Det är därför han kallas kraftens eller styrkans Ande (2 Tim 1:7, Jes 11:2). Och Herren Kristus sade till sina lärjungar: *”Men när den helige Ande kommer över er, skall ni få kraft och bli mina vittnen...”* (Apg 1:8). Han sade också åt dem att vänta i Jerusalem tills de blivit utrustade med kraft från höjden (Luk 24:49).

Paulus ber dessutom för de kristna i Efesos, att Kristus *”i sin härlighets rikedom skall ge kraft och styrka åt er inre människa genom sin Ande”* (Ef 3:16). Vi har också Herrens sköna ord till Serubbabel: *”Inte genom*

styrka, inte genom kraft, utan genom min Ande, säger Herren Sebaot”
(Sak 4:6).

* * * *

* **Den helige Ande får också Andens frukt att växa.**

Andens frukt utvecklas när människans ande leds av den helige Ande. Aposteln Paulus säger: *”Andens frukt däremot är kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trohet, mildhet och självbehärskning”* (Gal 5:22-23).

Och om kärleken, den första frukten, säger han: *”Guds kärlek är utgjuten i våra hjärtan genom den helige Ande, som han har gett oss”* (Rom 5:5). Det finns verkligen inga undantag: alla dygder utvecklas genom gemenskap med den helige Ande, eftersom det är han som verkar i oss.

* * * *

* **Även tron är alltså den helige Andes verk.**

Aposteln säger: *”ingen kan säga ’Jesus är Herren’ annat än i kraft av den helige Ande”* (1 Kor 12:3). Det var antagligen den helige Andes verk som gjorde att Cornelius kunde ta emot tron (Apg 10).

Bibeln nämner tron som en av den helige Andes gåvor (1 Kor 12:9). Här kanske åsyftas den tro som Herren talade om när han sade: *”Allt förmår den som tror”* (Mark 9:23).

* * * *

* **Det är den helige Ande som ger tröst eller hjälp.**

Därför kallas han ”Parakletos” (grekiska för tröstare, hjälpare, rådgivare), det namn som Herren gav honom i samtalet med sina lärjungar: *”När Hjälparen kommer...sanningens Ande, som utgår från Fadern, då skall han vittna om mig”* (Joh 15:26). *”Och jag skall be Fadern, och*

han skall ge er en annan Hjälpare, som alltid skall vara hos er, sanningens Ande” (Joh 14:15). ”Men Hjälparen, den helige Ande, som Fadern skall sända i mitt namn, han skall lära er allt” (Joh 14:26).

Detta betyder naturligtvis att han är källan till all andlig tröst.

* * * *

*** Det är den helige Ande som ger helighet.**

Därför kallas han också *”helighetens Ande”* (Rom 1:4). Ingen kan nå helighet utom genom den helige Andes verk i honom, och det gäller inte bara människor utan även allt annat:

Den helige Ande helgar alla heliga ting. Genom den heliga smörjelsen helgar den helige Ande kyrkor och altaren, nattvardskärl och dopfuntar, ikoner och allt annat som vi smörjer med den heliga smörjelseoljan.

* * * *

*** Den helige Ande ger pånyttfödelse i dopets sakrament.**

Han helgar dopvattnet och ger i sin nåd pånyttfödelsen åt dem som prästerna döper i det, som Herren sade till Nikodemos: *”Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike. Det som är fött av köttet är kött, och det som är fött av Anden är ande”* (Joh 3:5-6). Aposteln Paulus talar också om pånyttfödelsen, att Gud frälst oss *”på grund av sin barmhärtighet, genom ett bad till ny födelse och förnyelse i den helige Ande”* (Tit 3:5).

*** Denna vers påminner oss om ett annat av den helige Andes verk, nämligen förnyelsen.**

Den som genom dopet blir född av vatten och Ande *”skall leva det nya livet”* (Rom 6:4), alltså det nya livet i Herren Kristus, eftersom *”Vi vet att vår gamla människa har blivit korsfäst med Kristus”* (Rom 6:6). I det nya livet har vi *”blivit iklädda Kristus”* (Gal 3:27), alltså Kristi rättfärdighet.

* * * *

Den helige Ande ger också prästvigningens auktoritet genom handpåläggning, och han ger den gudomliga kallelsen.

Den gudomliga kallelsen blir tydlig i den helige Andes egna ord: ”Avskilj åt mig Barnabas och Saulus för den uppgift som jag har kallat dem till” (Apg 13:2). Apostlarna lade sina händer på dem, och ”Sedan de hade blivit utsända av den helige Ande, for de ner till Seleucia” (Apg 13:4).

I sitt tal till ledarna för församlingen i Efesos nämner aposteln Paulus att det är den helige Ande som utser församlingsledare: ”Ge akt på er själva och på hela den hjord som den helige Ande har satt er som ledare över, till att vara herdar i Guds församling som han har köpt med sitt eget blod” (Apg 20:28). Och församlingsledaren Timotheos uppmanar han att ”låta den Guds nådegåva flamma upp igen som finns i dig genom min handpåläggning” (2 Tim 1:6), alltså ”nådegåvan i dig” (1 Tim 4:14).

* * * *

*** Den helige Ande ger också syndernas förlåtelse genom prästen.**

Detta instiftades när Herren gav prästvigningens auktoritet till sina lärjungar, genom att andas på dem och säga: ”Tag emot den helige Ande! Om ni förlåter någon hans synder så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder så är han bunden” (Joh 20:22-23).

Det betyder att prästerna förlåter synder genom den helige Ande som de mottagit. Därför ber prästen tyst för folket vid gudstjänstens slut: ”Må de genom min mun bli lösta av din helige Ande”.

* * * *

I vart och ett av kyrkans sakrament verkar Anden med osynlig nåd.

Vi har sett den nåd som han ger i dopet och smörjelsen, i bikten och prästvigningen. Med samma nåd verkar han också i de övriga sakramenten.

Genom prästvigningens sakrament ger den helige Ande inte bara rätten att förlåta, lösa och binda (Matt 18:18) till prästerna, utan även rätten att förmedla de övriga sakramenten och ta hand om fåren. De kungar som i Gamla Testamentet smordes av profeterna fick också världslig makt över folket.

I de sjukas smörjelses sakrament ger den helige Ande läkedom, och i vigselns sakrament upprättar han en juridisk relation mellan paret och skapar enhet. Då är de *"inte längre två utan ett kött"* (Matt 19:6). Detta är skillnaden mellan kyrklig vigsel, som sker enligt kyrkans lagar och ritualer, och borgerlig vigsel. När det gäller den senare kan vi inte säga: *"Vad Gud har fogat samman får alltså människan inte skilja åt"* (Matt 19:6).

* * * *

Den helige Andes gåvor är oräkneliga.

Sannerligen, varje god och fullkomlig gåva är från ovan. . . Jag kan alltså inte påstå att jag härmed har uttömt ämnet eller sagt allt som borde sägas.

* * * *

Jag vill dock göra ett tillägg här i slutet av kapitlet:

1. Om nu Guds Ande ger i sådant överflöd bör vi besvara hans gåvor med tacksägelse.
2. Om vi har skapats till Guds avbild och Gud är en sådan Givare, låt oss då av honom lära oss att ge till det yttersta av vår mänskliga förmåga – och den förmågan är faktiskt stor.

KAPITEL 5

DEN HELIGE ANDE, KRAFTENS OCH STYRKANS ANDE

(Jes 11:2)

Innan Herren Kristus återvände till himlen befallde han sina lärjungar att vänta i Jerusalem *”tills ni har blivit beklädda med kraft från höjden”* (Luk 24:49). Vad var det för kraft? Han sade till dem:

”Men när den helige Ande kommer över er, skall ni få kraft och bli mina vittnen...” (Apg 1:8).

På pingstdagen fick de del av den kraften, och därigenom utbreddes Guds rike. Apostlagärningarna beskriver deras tjänst: *”Med stor kraft frambar apostlarna vittnesbördet om Herren Jesu uppståndelse”* (Apg 4:33). Så uppfylldes Herren Kristi ord: *”Några av dem som står här skall inte smaka döden, förrän de ser att Guds rike har kommit i makt”* (Mark 9:1).

Guds rike har alltså sannerligen kommit i makt.

På bara omkring trettio år utbreddes förkunnelsen om Guds rike med kraft i Judéen och Samarien, därefter till Antiokia, Cypern, Mindre Asien, Egypten, Libyen, Grekland, Italien och många länder i Mellanöstern...

Det fanns kraft i lärjungarnas hjärtan, och de fruktade varken död eller

fängelse, piska eller hot. Deras ord hade kraft att påverka dem som lyssnade och bekräftades dessutom av mäktiga tecken, under och kraftgärningar.

Den kraften hjälpte tron att spridas. Vi läser om när den förste diakonen Stefanos var i diskussion med judar från tre synagogor: *”Men de kunde inte stå emot den vishet och den Ande som här talade”* (Apg 6:10). Det är faktiskt inte lätt att stå emot ord som kommer från den Ande *”som har talat genom profeterna”*.

Detsamma kan sägas om aposteln Paulus. Han säger själv: *”Och mitt tal och min predikan bestod inte i ord som skulle övertyga genom mänsklig visdom utan genom en bevisning i Ande och kraft. Vi ville inte att er tro skulle bygga på människors visdom utan på Guds kraft”* (1 Kor 2:3-4). Och det var därför Paulus tjänst bar frukt, så att tron slog rot i många olika länder.

Detta gäller också de andra helgonen. De började alla sitt uppdrag när den helige Ande föll över dem och *”uppfylldes alla av den helige Ande”* (Apg 2:4). *”Och Guds ord hade framgång och antalet lärjungar i Jerusalem ökade kraftigt. Även en stor skara präster blev lydiga mot tron”* (Apg 6:7). Vi läser också: *”Församlingen hade nu lugn och ro i hela Judéen, Galiléen och Samarien. Den blev uppbyggd och levde i Herrens fruktan och växte till genom den helige Andes tröst och förmaning”* (Apg 9:31).

Före Herren Kristi apostlar fanns Johannes Döparen, som verkade i samme Andes kraft. Ängeln som förutsade hans födelse sade: *”Han skall gå framför honom i Elias ande och kraft”* (Luk 1:17). Hur kunde det ske? Genom att han var uppfylld av den helige Ande alltifrån moderlivet (Luk 1:15).

Den helige Ande som verkade i honom och med honom gav kraft åt hans förkunnelse så att han på några få månader kunde leda tusentals till omvändelse och bereda vägen för Herren Kristus, och så skaffa åt Herren ett folk som är berett (Luk 1:17).

* * * *

Att vara uppfylld av den helige Ande blev därför en förutsättning för att få tjäna i kyrkan under apostlatiden.

Detta gällde även diakonerna. När man skulle välja de sju diakonerna, sade apostlarna till församlingen: *”Nej, bröder, utse bland er sju män som har gott anseende och är uppfyllda av den helige Ande och vishet, så ger vi dem den uppgiften”* (Apg 6:3). Så *”de valde Stefanus, en man uppfylld av tro och den helige Ande”*, förutom Filippos och de andra. *”Stefanus var fylld av nåd och kraft och gjorde stora tecken och under bland folket”* (Apg 6:8).

Sådan var också Barnabas verksamhet i Antiokia. I Apostlagärningarna berättas det om honom: *”Barnabas var en god man, uppfylld av den helige Ande och tro. Och en stor skara människor fördes till Herren”* (Apg 11:24).

Till och med apostlarna som hade blivit uppfyllda av den helige Ande på pingst dagen behövde vissa stunder tändas på nytt av Anden. Vi läser att när de äldste och prästerna fick tag på Petrus och Johannes, frågade de: *”Genom vilken kraft eller i vilket namn har ni gjort detta?”* Men då *”uppfylldes Petrus av den helige Ande och svarade dem...”* (Apg 4:7,8).

* * * *

Den helige Ande verkade i apostlatidens kyrka och gav den otrolig kraft.

Den helige Andes utgjutelse över dem blev kyrkohistoriens vändpunkt. Apostlarna var rädda och satt gömda i den övre salen, men genom Anden fick de fantastisk frimodighet. De fick kraft att sprida tron och bekänna den inför hela folket, kraft att predika och utföra ordets tjänst. De fick kraft att möta filosofier, religioner och irrläror, att möta furstar, härskare och makthavare. De fick kraft till bön, till uthållighet, till arbete, vaksamhet och kamp...

* * * *

Men den helige Andes otroliga kraft verkade inte bara under apostlarnas tid. Vi har också ett underbart prov på denna kraft från 300-talet, då den blev tydlig i tre delar av kyrkans liv under den tiden:

Den helige Andes kraft verkade i martyrerna.

De visade otrolig uthållighet för trons skull. De stod utan fruktan inför kejsare och ståthållare. De jublade inför döden och utstod all möjlig hemsk tortyr. De sjöng och prisade Gud på väg till rättegången och i fängelset. Vad var detta för kraft som slog folk med häpnad? Det var den helige Andes kraft.

Den helige Andes kraft verkade i trons förkämpar.

Dessa stod fram under de heliga ekumeniska kyrkomötenas tid, till exempel kyrkomötet i Nicea år 325, i Konstantinopel år 381 och i Efesos år 431. Vid den tiden trädde det fram stora troskämpar i vilka den helige Ande verkade mäktigt så att han gav teologisk insikt, förmåga att övertyga och kraft att möta trons fiender och förföljelser, exil, avsättning och andra anklagelser...

De mest framstående var den apostoliske Athanasios, den store Basileus, teologen Gregorios, Kyrillos av Alexandria på 400-talet (kallad religionens pelare) och många andra. Den helige Ande verkade i och genom dessa heliga fäder för att besegra irrlärorna. Sannerligen, om det inte vore för den helige Andes kraft i dem skulle inte tron ha nått oss i den sanna gestalt vi nu känner.

Den helige Andes kraft verkade i klosterliv och askes.

Under den tiden verkade Anden också i munkar, eremiter och anakoreter som mångfaldigades i öknar och berg, i grottor och hålor (Heb 11:38) och fyllde de öde platserna med böner, hymner och fasta. Deras ljuva väldoft spred sig över hela världen.

Människor kom från alla länder för att höra de goda ord som anakoreterna talade genom Anden och se förebilder som levde ett andligt liv i full gemenskap med den helige Ande. De var praktexempel på det heliga livet i stillhet, ödmjukhet, meditation, sinnesfrid och ständig bön.

* * * *

Detta var den helige Andes trefaldiga verk i martyriet, tron och askesen.

Andens kraft verkade mäktigt i dem som utstod tortyr och död, i dem som försvarade den ortodoxa tron och i dem som levde i ensamhet och bön.

Allt detta hände under en enda generation. Denna enda generation gav oss martyrerna Georg, Minas, Theodoros (Tadros) och Demiana, teologen Athanasios, förkunnaren Johannes Chrysostomos, poeten Efraim och bedjaren Augustinus. Den epoken gav oss också klosterlivets stora helgon: Antonios, de tre olika Makarios, Pakomios, Shenouda, Bishoy, Moses Svarte och många andra heliga munkar.

* * * *

Den helige Andes kraft visade sig också i de tecken och under som han gjorde genom helgonen.

Många under har skett genom heliga män och för deras skull – inte bara under apostlarnas tid och på 300- och 400-talet, utan i alla tider.

Aposteln Paulus berättar i sitt första brev till Korinth om hur den helige Ande *”efter sin vilja fördelar sina gåvor åt var och en”* (1 Kor 12:11). Gåvor som kraftgärningar, underverk och profetia vittnar alla om Andens underbara kraft, som han ger åt dem som tror på Gud och tjänar honom. Tron spreds genom dessa gåvor och under och inte bara genom undervisning. Kraftgärningarna var ett bevis på förkunnelsens äkthet och ett vittnesbörd om att Gud bekräftade tron med sin Andes kraft.

Problemet idag är att det finns så många som tjänar i alla möjliga verksamheter med stor kunskap, men utan den helige Andes kraft.

De förlitar sig kanske på mänskligt förnuft och kunskap från böcker, men inte på Anden. De talar ord av mänsklig vishet som kan låta övertygande,

men det är inte Anden som talar genom deras mun. Det Herren sade till lärjungarna gäller inte dem: ”*då är det inte ni som talar, utan er Faders Ande kommer att tala genom er*” (Matt 10:20).

Men om det är Anden som talar genom förkunnarna märker man kraft i deras ord. Exempelvis kunde en enda predikan av aposteln Petrus uppfylld av den helige Ande föra tre tusen själar till tro (Apg 2:41). Det beror på att när Anden verkar, då verkar han med kraft av icke vanligt slag: den gudomliga kraften.

Vad ska man säga om detta? Kan en förkunnare få framgång i sin tjänst och bidra till Guds rikets utbredande om han tjänar utan den helige Andes kraft? Knappast, särskilt om han inte ens lägger ner sin egen ande i tjänsten utan tjänar på världsligt sätt, med list, släpphänthet och slentrian!

Om kyrkan ska få kraft och lyckas med sitt uppdrag måste den helige Ande vara verksam i henne.

Från första början har förkunnaren precis som de sju första diakonerna (Apg 6) alltid behövt Guds Ande och hans samarbete i tjänstens alla skeden. Han bör lära sig att leva i gemenskap med den helige Ande så att Anden kan verka i honom, genom honom och med honom. Då blir det kraft i hans tjänst – inte vältalighetens eller kunskapens kraft, utan Andens kraft.

* * * *

Andens kraft behövs inte bara i tjänsten utan också i det personliga andaktslivet.

Guds barn kännetecknas av kraft – de är ju skapade till Guds avbild, och Gud är till sin natur full av kraft. Dessutom verkar Guds helige Ande i dem, och han är kraftens och styrkans Ande (Jes 11:2). Denna Guds barns kraft är inte fysisk styrka, utan andlig styrka i förstånd, vilja och handling. Den ger kraft till att leva ett heligt liv, till seger i kampen mot djävulen, till uthållighet och en stark personlighet som inte vet av rädsla eller osäkerhet. Allt detta får människan genom den helige Ande.

Om du är svag beror det på att du inte lever i gemenskap med den helige Ande som bor i dig.

Jag säger inte att din svaghet visar att den helige Ande inte verkar i dig – nej, Anden verkar, men vad som spelar roll är ditt gensvar på hans verk. Samarbetar du med honom? Eller gör du motstånd? Att den helige Ande bor i dig är en enorm styrka som du fått, men drar du nytta av den styrkan eller inte?

Vetekornet bär livskraften inom sig, men denna kraft kommer inte till uttryck förrän de rätta omständigheterna ger det tillfälle att växa.

Om det möter dessa omständigheter, som jordmån, vatten, värme och ljus, kommer det att växa – annars förblir det som det är, utan förändring eller aktivitet. Ett annat exempel ser vi i atomernas kraft. Om denna kraft möter de rätta omständigheterna exploderar de och ger energi – annars förblir de som de är, inaktiva.

Hur många är det som bär på inaktiv kraft?

Andens kraft är överksam i dem eftersom de inte vet hur man använder den, eller för att de bedrövar Guds helige Ande (Ef 4:30) eller släcker Anden (1 Tess 5:19).

En människa som viker sig och faller för vilken synd som helst, verkar Anden i honom? Använder han Andens kraft som han fick i den heliga smörjelsen? Eller är Andens kraft överksam i honom?

* * * *

Hursomhelst, sörj inte över det förgångna utan hämta nytt hopp ur Bibelns ord:

”Men de som hoppas på Herren får ny kraft, de lyfter med vingar som örnar. De skyndar iväg utan att mattas, de färdas framåt utan att bli trötta” (Jes 40:31).

Om du har förlorat Andens kraft kan du förnya dess verkan inom dig igen. Be Guds Ande om kraft till omvändelse och arbete. Samarbeta med honom och du får del av kraften, för *”Han ger den trötta kraft och ökar den maktlöses styrka”* (Jes 40:29).

Och när du får del av kraften, sjung med psalmisten:

***”Herren är min starkhet och min lovsång,
han blev min frälsning”*** (Ps 118:14).

”Till sist, bli starka i Herren och i hans väldiga kraft” (Ef 6:10).

KAPITEL 6

DEN HELIGE ANDES ELD

Den helige Ande är eldens Ande, och den som han kommer över blir brinnande.

Den helige Ande är Guds Ande, och Skriften säger att ”*vår Gud är en förtärande eld*” (Heb 12:29, 2 Mos 24:17). Så den helige Ande är eldens Ande, med eldens alla egenskaper: värme och ljus, andlig värme och andligt ljus.

När den helige Ande föll över de heliga lärjungarna kom han som tungor av eld (Apg 2:3).

Den elden tände deras hjärta och ande och gav dem kraft och iver till tjänst. Allihop blev brinnande eldar vars lågor spred sig över hela världen och satte den i brand med förkunnelsens eld och ljus, och allt skedde genom den helige Ande som verkade i dem, för ”*de uppfylldes alla av den helige Ande*” (Apg 2:4). Kanske det var den elden som Herren menade när han sade:

”Jag har kommit för att tända en eld på jorden, och hur gärna ville jag inte att den redan vore tänd” (Luk 12:49).

Den som bär denna eld i sitt inre blir tänd och börjar brinna i Anden (Rom 12:11). Lärjungarna fick uppleva Andens eld i sin tjänst. När de kom i kontakt med elden blev de själva eldar, en helig iver upptändes i dem och de gav sig ingen vila förrän de grundat Guds rike med underbar kraft och outsläcklig energi, som aposteln Paulus sade:

”Vem kommer på fall utan att jag blir upptänd av iver?” (2 Kor 11:29)

Elden brinner av kärlek till Gud och människor genom att den helige Ande verkar i hjärtat och tändes i andliga iver. Kärleken till Gud fyller nämligen människan med iver för Guds rike, så att hon entusiastiskt verkar för allas frälsning. Det blir en eld som brinner i hjärtat och anden och som ingen kan släcka, inte ens om han skulle vilja det.

Är detta den helige Andes eld? Definitivt!

Denna eld är vad vi måste lära av pingstdagen.

* * * *

Psalmisten säger: *”Ty brinnande iver för ditt hus har förtärt mig”* (Ps 69:10). Och vi läser om profeten David att när den heliga iveren tändes i honom kunde han inte stå ut med Goliats smädelser, utan gav sig ingen vila förrän han täppt till hans mun (1 Sam 17).

Sannerligen, ingen kan släcka Andens eld när den tänds i hjärtat. Genom denna eld gav Petrus och Johannes judarna svar på tal när de beordrades att sluta tala och undervisa i Jesu namn: *”Vi för vår del kan inte tåla med vad vi sett och hört”* (Apg 4:20). Det blir omöjligt att hålla inne med budskapet om Kristus – det är en eld, den helige Andes eld.

* * * *

När Herrens Ande föll över profeten David blev hans hjärta brinnande, så när han hörde Goliat smäda den levande Gudens armé reagerade Anden i honom. Alla andra hörde smädelsen och stod stilla, men det kunde inte David göra – han bestämde sig för att ingripa och befria folket från Goliats smädelse, och så skedde. David gav sig ingen vila förrän han tystat smädarens röst – hans iver var en oemotståndlig eld.

* * * *

Detsamma gäller Petrus: när den helige Ande föll över honom var hans tidigare rädsla som bortblåst. Därför fyllde han världen med sin förkunnelse och kunde inte sluta, utan sade rakt ut till översteprästrarna: *”Vi för vår del kan inte tåga”* (Apg 4:20). De kastade honom i fängelse, han blev piskad, hotad och förolämpad, men han utstod allt detta och kunde inte tåga...

Apostlatidens församling brann av den helige Andes eld.

Det var en församling full av kraft, en församling med tungor av eld och glödande ord – det ord om vilket aposteln sade: *”Ty Guds ord är levande och verksamt. Det är skarpare än något tveeggat svärd och tränger igenom, så att det skiljer själ och ande”* (Heb 4:12). Sådana ord kommer från tungor som brinner av den Ande som föll på pingstdagen.

Du kan träffa en människa som pratar mycket utan att hans ord påverkar dig – men en andlig människa kan säga en enda andlig mening till dig, och så ekar den i dina öron vart du än går: i hemmet, på arbetet eller på vägen, när du sitter eller står, kommer eller går. Orden är verksamma inom dig och gräver sig djupt ner i ditt hjärta. Detta är brinnande ord.

När aposteln Paulus satt fängslad talade han inför landshövdingen Felix om rättfärdighet, självbehärskning och den kommande domen, och Felix blev rädd för fångens ord (Apg 24:25). Apostelns ord brann av den helige Andes eld som verkade i honom.

* * * *

Vi ser också att Guds ord liknades vid eld eftersom det skapar entusiasm och iver, som påverkar både hjärtat och viljan.

Därför säger Herren till profeten Jeremia: *”se, därför skall jag göra mina ord i din mun till en eld”* (Jer 5:14), och *”Är inte mitt ord som en eld, säger Herren”* (Jer 23:29).

Jeremia blev irriterad över de ord som han fick från Herren och tillrättavisade folket med så att de hånade och angrep honom. Så han sade om Herren: *”Jag vill glömma honom och inte mer tala i hans namn. Då blev det i mitt hjärta som en brinnande eld, instängd i mitt innersta.*

Jag ansträngde mig att uthärda den men kunde det inte” (Jer 20:9).

Guds ord är sannerligen en eld som sätter hjärtat i brand så att man känner elden därinne och säger ”*brinnande iver för ditt hus har förtärt mig*” (Ps 69:9). Ivern brinner så länge Guds Ande ger kraft åt den.

Det här gäller bara den som tar emot Anden som är i ordet, eftersom Anden är som eld. Därför kunde inte profeten Jeremia hålla tyst trots de motgångar han mötte.

Anden och elden

Aposteln vill att vi ska vara ”*brinnande i anden*” (Rom 12:11), för när Guds Ande bor i en människa tänder han iver inom henne.

Guds arméer visade sig ibland som eld. Under profeten Elisas dagar sände Gud sina himmelska arméer som ”*vagnar av eld*” (2 Kung 6:17) för att rädda Samarien, och profeten Elia lyftes i stormvinden upp till himlen i en ”*vagn av eld*” (2 Kung 2:11). Dessa himmelska arméer omnämns i Hebréerbrevet:

”Han gör sina änglar till vindar och sina tjänare till eldslågor” (Heb 1:7).

Dessa andar står Guds Ande nära, förenade med honom i kärlek och vilja, och eftersom Gud är en förtärande eld så är också änglarna eldslågor. De utför Guds verk snabbt och effektivt, och därför ropade profeten David till dem i sin sång: ”*Lova Herren, ni hans änglar, ni starka hjältar som utför hans befallning, så snart ni hör ljudet av hans befallning*” (Ps 103:20).

Det betyder att så snart de uppfattar Guds befallning utför de den direkt med brinnande ande, utan att ifrågasätta, tveka, dröja eller vänta. Gud vill att vi ska ha en sådan inställning, han har ju lärt oss att be: ”*Låt din vilja ske, på jorden såsom i himlen*” – alltså, det som dessa änglar eller eldslågor gör i himlen, låt det ske också på jorden.

Hur sköna är inte dessa ord, ”sina tjänare till eldslågor”! Sådana borde alla Guds jordiska tjänare vara, likadana som hans himmelska tjänare.

Så blev det också på pingstdagen, när den helige Ande kom över lärjungarna som eldslågor. Elden tände deras ande och hjärta så att de fick kraft och glöd till att tjäna. De blev själva eldslågor som spred elden över hela världen och satte den i brand genom att predika Guds ord och vittna om Herren.

* * * *

Här betonar vi att den heliga kyrkan vill påminna människorna om den flammande eld som ständigt bör finnas i deras hjärtan.

Därför saknar kyrkan aldrig eld, varken i rökelsekar eller ljus.

Både rökelsekaret och ljuset är utgivande och självpuppoffrande. När ljuset smälter ger det av sig själv till ljus för andra, och rökelsen brinner som en ljuvlig väldoft för Gud och människor.

Vi kommer också ihåg Gamla Testamentets ljusstake som brann av olja, och oljan är en symbol för den helige Ande. Rökelsen brinner av eld, som också är en symbol för den helige Ande.

Elden i rökelsekaret och stearinljuset påminner oss ständigt om den glöd som bör känneteckna våra liv, när vi liksom stearinljuset ger ljus åt människorna och liksom rökelsen blir *”ett brännoffer... en ljuvlig doft för Herren”* (3 Mos 1:9,13,17).

Stearinljusets eld ger ljus, glöd och värme.

Detsamma gäller solen, och Herren liknas vid solen: *”Ty Herren Gud är sol och sköld”* (Ps 84:11, se också Mal 4:2). Solen ger oss ljus och värme, och Guds Ande lyser upp vår väg, leder oss och ger dessutom andlig glöd i allt vad vi gör.

* * * *

Eldens och ljusets ständiga närvaro i kyrkan symboliserar den helige Andes verk i den.

Elden symboliserar Anden, Andens verk och dem som Anden verkar i.

Ljusen som brinner vid ikonerna symboliserar alltså helgonen i vilka Guds helige Ande verkar, och ljusen som brinner på altaret symboliserar änglarna som omger det heliga offret. De är också heliga andar i vilka Guds helige Ande verkar och om vilka den gudomliga inspirationen säger:

*”Han gör sina änglar till vindar
och sina tjänare till eldslågor”* (Heb 1:7).

* * * *

När Gud under profeten Elisas tid sände sina arméer till Samariens räddning visade de sig som *”vagnar av eld”* (2 Kung 6:17), och Elisa sade: *”De som är med oss är fler än de som är med dem”* (2 Kung 6:16). Vi kommer också ihåg profeten Elia som lyftes upp till himlen i *”en vagn av eld”* (2 Kung 2:11) med Guds Ande och Guds änglar.

Seraferna är de högsta änglarna, och deras namn betyder ”brinnande”.

De brinner av Guds kärlek, och deras uppgift är att prisa Gud. De nämns bara en enda gång i Bibeln, när en av seraferna tog ett glödande kol från altaret och vidrörde Jesajas mun med det så att han renades genom Guds Ande (Jes 6:6-7).

Det här är bara ett exempel på hur effektivt eldens Ande verkar i seraferna.

De stod inte ut med att höra om någon som riskerade att gå förlorad, så de ingrep genast för att rädda honom. Fastän de stod inför Gud, upptagna med att prisa honom och inte alls ombedda att utföra detta uppdrag, lät de inte sig hindras av detta. Genast *”flög en av seraferna”* iväg och återvände inte förrän han förvissat sig om att den människans (profeten Jesajas) synd

var försonad och hans överträdelser utplånade.

Och se! När Jesajas läppar blivit renade av det glödande kolet blev han själv uppfylld av den heliga elden, så när han sedan hörde Herrens röst: ”*Vem skall jag sända, och vem vill vara vår budbärare?*”, svarade han: ”*Här är jag, sänd mig!*” (Jes 6:8)

* * * *

Förstår ni inte, bröder, att värmen är det som skiljer en levande människa från en död? Den döde har alls ingen värme i sin kropp!

En död kropp är alldeles kall och saknar all antydning till värme, men en levande kropp har värme och glöd. Så är det också med anden: Den som Guds Ande verkar i känns igen på sin andliga glöd, liksom aposteln uppmanade oss att vara ”*brinnande i anden*”.

Min önskan är att du skulle få del av denna Andens glöd, den glöd som kännetecknade fornkyrkan – både under apostlarnas tid och på 300-talet. På den tiden såg man särskilt två sorters glöd: ett brinnande försvar av tron mot irrlärorna, som vi ser hos exempelvis Athanasios, och en hängiven glöd i det asketiska och eremitiska munklivet, som vi ser hos Antonios och munkfäderna i Sheheit.

* * * *

Den som Guds Ande verkar i bör alltså vara brinnande i anden.

Aposteln Paulus uppmanade oss att vara brinnande i anden (Rom 12:11), med glöd på det andliga livets alla områden. Man blir alltså brinnande i bönen, i tjänsten, i kärleken till Gud och människor, i allt man gör och känner. Allt vad man gör bör stråla av denna glöd.

Vi ser också att ju mindre Anden får verka i någon, desto mindre brinnande och desto mer ljum blir han.

Sådana människor kallas ljumma, andligt kalla och döende... Du bör därför ständigt blåsa liv i Andens eld i ditt hjärta och alltid hålla lågan brinnande

så att den inte kan släckas, liksom Herren sade: ”*Spänn bältet om livet och håll lamporna brinnande*” (Luk 12:35).

Ha som förebild brännoffret som ständigt brann och aldrig slocknade.

De lade hela tiden mer bränsle och ved på altaret så att det brann kontinuerligt: ett morgonoffer och ett kvällsoffer, förutom fettet och de andra offren – en eld som ständigt brann och aldrig slocknade (3 Mos 6). Så lever de som Guds Ande verkar i. Men om du inte kan få ditt andliga liv att ständigt flamma upp med allt större glöd, lyssna då i alla fall på vad aposteln befäller dig:

”*Släck inte Anden*” (1 Tess 5:19).

Han menar att du ska undvika allt som dämpar din andliga glöd, allt som gör dig ljum. Fly bort från varje motvind som kan utsläcka Andens verk i dig.

* * * *

Någon kanske undrar: Går eld och kärlek ihop?

Visst gör de det, eftersom kärleken själv är en låga och liknas vid eld i Höga Visan: ”*De största vatten kan ej släcka kärleken*” (HV 8:7). Kärleken gör hjärtat brinnande.

Mildhet och Andens eld

Vi hör ofta om ”*en mild och stilla ande. Det är mycket dyrbart i Guds ögon*” (1 Pet 3:4), och vi läser om hur viktigt det är med mildhet och stillhet i det andliga livet – finns det då en motsättning mellan Andens eld och mildhet och stillhet?

Det finns ingen motsättning, så länge man inte missförstår betydelsen av mildhet och stillhet!

Herren Kristus var mild och ödmjuk i hjärtat (Matt 11:29) men fullgjorde

ändå sin tjänst med stor styrka och uthålligt arbete. Han sade: *”Jag har kommit för att tända en eld på jorden, och hur gärna ville jag inte att den redan vore tänd”* (Luk 12:49). Han talade med auktoritet, körde med stor iver ut alla dem som köpte och sålde i templet (Matt 21:12-14) och tillrättavisade skarpt fariséerna och de skriftlärda (Matt 23).

En sådan personlighet är fullkomlig, inte motsägelsefull.

Profeten Mose var mycket mild och ödmjuk, så ödmjuk att det sades om honom: *”Mose var en mycket ödmjuk man, mer än någon annan människa på jorden”* (4 Mos 12:3). Ändå finner vi Andens eld i denne ödmjuka man: när han såg folket tillbe guldkalven *”blev han så upprörd att han kastade ifrån sig tavlorna och slog sönder dem nedanför berget. Och han tog kalven som de hade gjort och brände den i eld och krossade den till stoft. Detta strödde han i vattnet...”* (2 Mos 32:19-20). Han straffade folket hårt den dagen.

Mildhet och stillhet är inte samma sak som tröghet!

Det betyder inte att man blir stel och okänslig, eller svag och kraftlös. Gud förbjude! Vi är ju skapade till Guds avbild, och sådan skamlighet anstår inte Guds avbild. Detta säger jag för att det finns många som använder mildhet som förevändning för att vara lat och inte visa någon iver för Herren. Man känner inte deras närvaro i kyrkan eller tjänsten, inte ens utanför den!

I kyrkan är en sådan person som en död kropp, med varken värme eller rörelse!

Om man kommer nära honom kan man känna kylan i hela hans liv, som om han inte levde! Han möter även de allvarligaste ting utan att bry eller engagera sig, med uttryckslöst ansikte som om saken inte angick honom. Och allt detta gör han i mildhetens och stillhetens namn! En sådan människa har inte lärt känna pingstens eld.

* * * *

I motsats till honom finns det en vars närvaro man genast känner när han kommer in i kyrkan.

Man känner att Guds Ande verkar i honom och genom honom, för han är full av aktivitet och iver. Han tjänar överallt: har gudsmöten i Andens kraft, engagerar sig i alla och besöker dem, planerar och ordnar olika aktiviteter, lovsjunger, tar hand om de fattiga, håller vakor och bönedagar... Han sätter hela kyrkan i brand, så att alla kommer igång. Tusentals kommer till kyrkan på grund av den brinnande ande som den helige Ande tändar i honom och i alla runt omkring honom. Sådan är skillnaden mellan den enes och den andres tjänst.

* * * *

Och trots all aktivitet har han ändå ett mildt sinnelag.

Mildhet och ödmjukhet vänder sig mot våld, grymhet och dominans, men inte mot arbete och aktivitet eller glöd i tillbedjan och tjänst. Vi vill inte ha kalla och tröga människor i kyrkan, Herren Jesus Kristus sände ju ut den helige Ande som tungor av eld för att påminna oss om den glöd som vi bör ha och som han också skapar i oss, tillsammans med ödmjukhet och mild stillsamhet. Det betyder inte att man ska förlora sin glöd.

* * * *

Vi vill ha människor som brinner av Andens eld och gudomlig kärlek till Gud och människor, som gör allt med glöd och kraft – för om Guds Ande verkar i dem nöjer de sig inte med halvhjärtade insatser. Detta bekräftas av den gudomliga inspirationen:

”Förbannad är den som försumligt utför Herrens verk” (Jer 48:10).

När den som har Guds Ande ber finns det glöd i hans bön, när han tjänar finns det kraft i hans tjänst, och när han talar finns det eld i hans ord. Alla sina uppgifter utför han med brinnande hjärta. Till och med om han faller i synd omvänder han sig med kraft, och när han ber om förlåtelse för ett misstag kommer hans bön från hjärtat.

* * * *

Dra lärdom av det glödande kolet.

Kol är av naturen svart och saknar värme, men så fort det tar eld får det en helt annan natur, börjar brinna och blir ett glödande kol. Rannsaka nu dig själv: har den helige Ande fått tända ditt svarta kol så att du glöder och ropar i glädje: *”Mörk är jag, men vacker”* (HV 1:5)? Den heliga elden förvandlade mig till ett glödande kol, och min personlighet började glöda av den eld som lyser upp och bringar klarhet så att jag glömde min gamla kolnatur och blev eld...

Eldens Ande

Eftersom eldens Ande har talat genom profeterna blev elden en symbol för Guds ord.

Profeterna talade Guds ord ledda av den helige Ande (2 Pet 1:21), som är en eld. Det var inte de som talade utan Guds Ande som talade genom dem (Matt 10:20). Därför kom deras ord som eld, liksom Herren sade till profeten Jeremia: *”se, därför skall jag göra mina ord i din mun till en eld”* (Jer 5:14).

En gång kände Jeremia sig besvärad av Guds ord som han blivit befalld att tillrättavisa folket med, eftersom de blev arga och hånade honom. Så Jeremia sade om Herren Gud: *”Jag vill glömma honom och inte mer tala i hans namn. Då blev det i mitt hjärta som en brinnande eld, instängd i mitt innersta. Jag ansträngde mig att uthärda den men kunde det inte”* (Jer 20:9).

* * * *

Guds ord lyser upp vägen framför oss, liksom psalmisten sade: *”Ditt ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig”* (Ps 119:105), och *”Hans bud är klart, det upplyser ögonen”* (Ps 19:9). Guds ord är också en flammande eld eftersom det har sådan kraft att det inte förgäves vänder tillbaka till honom utan att ha verkat vad han vill (Jes 55:11). Detta visar vilken glöd och kraft Guds ord har.

* * * *

Den helige Andes gudomliga glöd tänder kärlekens flammande eld i hjärtat.

Gud är kärlek (1 Joh 4:16), och kärleken är en eld om vilken det heter: *"De största vatten kan ej släcka kärleken"* (HV 8:7). Den som lever med Anden får alltså ett hjärta uppfyllt av kärlek, och den kärleken brinner för människor och deras frälsning. Denna eld liknar de brinnande ljusen i kyrkan som smälter för att ge ljus åt andra, eller elden som bränner rökelsen till en ljuvlig väldoft som stiger mot himlen... Den gudomliga kärlekens eld gör hjärtat till ett brännoffer, en välbehaglig rökelse för Herren (3 Mos 1:9,13,17).

* * * *

Den andliga glöden visar sig i det enskilda andaktslivet.

Den kan visa sig i glödande kärlek till Gud, kyrkan och människorna. Den kan visa sig i andligt djup som när Johannes, förvisad till ön Patmos, sade: *"På Herrens dag kom jag i Anden"* (Upp 1:10). Det betyder att han kom in i ett djupt andligt tillstånd. Därefter såg han en dörr stå öppen i himlen och hörde en röst säga *"Kom hit upp, så skall jag visa dig vad som måste ske här efter"*, och Johannes berättar: *"Genast kom jag i Anden"* (Upp 4:1-2).

* * * *

Om den helige Ande verkar i dig blir du själv en eldslåga.

Du blir helt övertänd, och elden förtär all åtrå och alla världsliga begär när Guds kärlek flammar upp i ditt hjärta. Är du inte Guds tempel (1 Kor 3:16)? Har Guds tempel någonsin saknat den heliga elden som ständigt brinner därinne?

Man kan fråga om någon av Guds tjänare och få svaret att den tjänaren är en eldslåga. Vad betyder det? Det betyder att den helige Ande verkar i

honom som eld... Johannes Döparen sade rätteligen om Herren Kristus:
"Han skall döpa er i den helige Ande och i eld" (Luk 3:16).

Brinnande bön

Om vår ande är brinnande blir också vår bön och tillbedjan brinnande.

När Maximos och Domadios bad såg Makarios den Store hur bönen kom över deras läppar som eldslågor, och när ärkeanakoreten Shenouda bad, ännu helt ung, lyste hans fingrar som brinnande ljus. Vi ser alltså att glöden och värmen inte bara fyller anden utan hela kroppen.

Vi kanske ber ofta, men brinner våra böner av pingstens eld?

Brinner våra böner av den dagens eld? En brinnande bön kommer från hjärtat och uttrycks i brinnande ord. Kroppen blir lika varm som anden. Tänk på Herren Kristi bön i Getsemane (Matt 26:39-45).

En andlig bön får sin eld av Anden och kallas därför en brinnande bön.

Värmen kommer från hjärtats glöd, kärlekens glöd, bönekampens glöd. Och brinnande bön leder till tårar, så att man kämpar med Gud som patriarken Jakob gjorde (1 Mos 32:24-26). Både tro och bönesvar kommer av brinnande böner.

Denna böneglöd gör att man blir en flitig bedjare.

Den gör att man inte vill sluta be, hur länge man än håller på. Närhelst man tänker avsluta bönen finner man en varm och innerlig längtan som lockar en att bli kvar inför Gud och fortsätta be. Man känner en glädje i bönen som för en närmare Gud. Denna glädje växer ur hjärtats kärlek, och glöden ger kontinuitet och liv åt bönen.

* * * *

Om du inte känner någon glöd i din bön, eller om du känner en stark längtan att sluta be och sysselsätta dig med något annat som du tycker känns viktigare (!), eller om du alls inte känner någon längtan att be, eller börjar be men finner att du inte har något att säga (!), om du ber utan ande och tillber Gud med dina läppar medan ditt hjärta är långt borta (Matt 15:8) – om det är så, måste du inse att du är långt borta från eldens Ande. Ropa till honom och be att han hjälper dig och ger glöd åt din bön.

* * * *

Det finns många faktorer som påverkar börens glöd.

Det finns ett samband mellan brinnande bön och ett ödmjukt hjärta, tårar, uthållighet, bönekamp med Gud, stark tro och medvetenhet om Guds närvaro. Det finns också ett samband mellan brinnande bön och bönesvar och mellan brinnande bön och kärlek till Gud, något som blir tydligt när man får svårt att avsluta bönen för att man känner en längtan att fortsätta.

Börens glöd syns i de ord som används. Ett exempel på brinnande bön är den bön som församlingen bad efter att Petrus och Johannes hade blivit fria: *”När de hade slutat att be, skakades platsen där de var samlade, och de uppfylldes alla av den helige Ande och predikade frimodigt Guds ord”* (Apg 4:31). Sådan glöd, kraft och frukt kommer av brinnande bön.

Brinnande tjänst

Låt oss ta två exempel på brinnande tjänst: apostlatiden och 300-talet.

Apostlarna tjänade med sådan otrolig glöd att de på bara 35 år kunde sprida kristendomen i Jerusalem, hela Judéen och Samarien, Syrien, Cypern och Mindre Asien, Grekland, Rom och sedan Spanien i väster, Irak och Indien i öster och Egypten och Libyen i söder... Allt detta åstadkom de under fasta, vaka, möda och förföljelse (2 Kor 4) genom eldens Ande som verkade i dem, och *”De når ut över hela jorden”* trots att *”deras röst [inte] hörs”* (Ps 19:3-4).

Ett exempel på sådan tjänst har vi i aposteln Paulus, som skrev 14 brev och arbetade mer än alla de andra apostlarna (1 Kor 15:10).

Han var en brinnande eld varhelst han drog fram, till och med när han hamnade i fängelse. Full av den heliga elden skrev han brev i fängelset och predikade för fångvaktaren i Filippi medan hans fötter satt fast i stocken i den inre cellen (Apg 16:32). Ändå prisade han Gud och predikade.

Låt oss också betrakta 300-talet och vad som då hände i lära och klosterliv.

Vad gäller läran har vi den eld som tändes av Athanasios till försvar för Sonens gudomlighet och som spred den teologiska diskussionen ända ut på vägarna. Därtill kommer den låga av teologiska sånger som komponerades av Efraim Syriern och sjöngs av folket. På det andliga planet bredde klosterlivet ut sig på ett underbart sätt med all sin andlighet under ledning av Antonios, Pakomios, Makarios och fäderna i Sheheit, så att många kom i rörelse och blev välsignade av Andens verk – och den som blir tänd av Anden ger sig naturligtvis ingen vila förrän han utträttat något för Guds rike.

Den brinnande tjänaren

En vanlig troende tänker kanske bara på sin egen frälsning, men en andlig människa som brinner av den heliga elden söker frälsning åt varenda människa han träffar.

En sådan människa brinner av kärlek till Gud och Guds rike, och när han ber ”Tillkomme ditt rike” menar han det av hela sitt hjärta. Han inte bara ber för Guds rike utan arbetar också med all sin kraft för den andliga vision som driver honom, så att han till och med ägnar hela sin fritid åt tjänsten.

Denna brinnande iver för tjänsten driver honom till total överlåtelse.

Upptänd av Andens eld vill han ge Gud all sin tid och hela sitt liv, och inte lägga någon tid utanför tjänsten. Han brinner för människors frälsning och prioriterar dem över sig själv, så att han säger med aposteln Paulus: *”jag har stor sorg och ständigt vånda i mitt hjärta. Jag skulle önska att jag själv vore fördömd och skild från Kristus i mina bröders ställe – mina landsmän efter härstamning”* (Rom 9:2-3).

En sådan människa ägnar sig först åt dem som vill omvända sig och sedan åt dem som inte ens är intresserade.

De syndare han träffar bemöter han med andlig iver att leda dem till tro och omvändelse. Sedan söker han upp de andra förlorade, de som inte bryr sig om sig själva och som inte heller andra bryr sig om. Han går omkring och söker de vilsna själarna med möda och oro, med iver och kärlek.

Denna glöd i tjänsten driver honom att bevara sin glöd i bönen, för tjänstens skull.

Han känner att han omöjligt kan tjäna utan den helige Andes hjälp, så han utgjuter sitt hjärta inför Gud och ber om den kraft och vishet som behövs i tjänsten och de ord han ska säga. Han ber också att Guds Ande ska verka i hjärtat hos dem som han betjänar och göra dem öppna att ta emot ordet, så att de påverkas i hjärtat av Anden inifrån och genom öronen av ordet utifrån.

På så sätt går han från kraft till kraft, med allt starkare glöd.

Brinnande kärlek till Gud och människor driver honom till brinnande tjänst, och kärlekens eld leder till brinnande överlåtelse och bön, som i sin tur skapar brinnande tro...

När han ber med Andens glöd och ser Gud samverka med honom i tjänsten, fylls hans hjärta av brinnande tro och förvisning att Gud kommer att fortsätta samverka med honom liksom han gjort tidigare. Gud som gett sin välsignelse tidigare kommer att fortsätta med det, både nu och till evig tid. Närhelst han stöter på problem i tjänsten säger han trosvisst till sig själv och församlingen att Gud utan tvekan kommer att lösa problemet, och han tror det av hela sitt hjärta.

Hans brinnande tjänariver får honom att lägga ner mer kraft och större ansträngning.

Ju större glöd han får, desto mer betraktar han bekvämlighet som lättja och säger med profeten David: ”*Jag skall inte gå in i min hydda och inte lägga mig på min bädd, jag skall inte unna mina ögon sömn eller mina ögonlock slummer, förrän jag funnit en plats åt Herren, en boning åt den Starke i Jakob*” (Ps 132:3-5). Med detta menar han en boning åt Herren i varje människas hjärta.

* * * *

När den som brinner av Andens eld påbörjat en tjänst, ger han sig ingen vila förrän han fullbordat den.

Här kommer jag ihåg vad Noomi sade till Rut om Boas: ”...*den mannen kommer inte att ge sig någon ro, förrän han idag fört saken till sitt slut*” (Rut 3:18). Och så blev det: Boas gav sig ingen vila förrän han uppfyllt en återlösares plikt, eftersom han följde sitt samvete och var övertygad i sitt hjärta. Så han gjorde vad han borde, omedelbart och ivrigt.

Nog finns det många idag som tjänar, men hur många av dem brinner för sin tjänst?

Hur många av dem är fria från rutin och slentrian och tjänar med kärlekens värme, iverns glöd och Andens eld? En Guds tjänare måste först och främst – framför allt annat – leva i gemenskap med den helige Ande. Hur många finns det som inte låter sig begränsas av tjänstens normala arbetstider utan ivrigt betjänar alla vid alla tider, likt ett stearinljus som ständigt ger ljus åt alla och fortsätter lysa tills det fullständigt smält?

Vi talar alla Guds ord när vi predikar – men finns det eld på vår tunga?

Kommer våra ord från ett brinnande hjärta så att åhörarna träffas i hjärtat och omvänder sig (Apg 2:37)? Detta är måttstocken för vår tjänst och dess effektivitet bland människorna. Eller har vi tagit pingstens eld och gömt den i våra hjärtan, liksom Guds folk har gjort med den heliga elden?

Hur Andens eld sprider sig

En av eldens egenskaper är att den antänder allt den kommer i kontakt med.

Om den kommer i kontakt med trä börjar det brinna, och detsamma gäller tyg, papper och allt annat. Så är det också med en andlig människa som brinner av pingstens eld.

Om en sådan människa kommer i kontakt med någon blir han också brinnande.

När en andlig människa tjänar med glöd i en viss kyrka, om så bara en kort tid, sprids hans glöd till alla de andra prästerna och till hela församlingen. Så var det med kyrkan under apostlatiden. Den helige Ande verkade mäktigt och apostlarnas glöd spred sig till deras lärjungar, till de andra tjänarna och till hela församlingen.

Likaså spred sig klosterrörelsens andliga glöd på 300-talet, från Egypten och ut i hela världen så att munkordnar bildades i de andra länderna. Klosterlivets dygder smittade till och med turister och besökare som skrev hela böcker om dessa dygder, och böckernas inflytande spred sig överallt. Andlighet blev även lekmännens sak.

Athanasios av Alexandrias brinnande försvar av tron inspirerade också kyrkans alla biskopar, präster, diakoner och till och med församlingsmedlemmar, så att människornas blod kom i svallning av trosriver.

* * * *

Faktum är att en enda prästs andliga glöd kan få hela församlingen på fötter. På samma sätt kan en enda diakons eller överdiakons glöd inspirera alla de andra diakonerna i hans grupp och sprida sig från den ene till den andre...

Om du har en sådan brinnande ande kommer du att sprida elden till alla du möter och alla platser du besöker.

Sådan är eldens natur: den håller inte inne med sin värme utan tänder alla

den kommer i kontakt med, så att till och med den omgivande luften blir varm.

Det viktiga är inte hur många tjänarna är, utan hur mycket de älskar Gud och människor, hur mycket glöd i tjänsten och iver att utbreda Guds rike de har. Allt detta skapar den helige Ande i hjärtat.

Apostlarna var bara tolv stycken, men ändå kunde de uppfylla av den helige Ande sätta hela världen i brand. Likaså var aposteln Paulus bara en enda människa, men genom den helige Andes inre glöd brann han av helig iver och blev till välsignelse för hela världen.

* * * *

Brinnande omvändelse

Ha Maria koptiskan som förebild i brinnande omvändelse. Hon gick från botfärdig syndare till helig nunna genom att växa i nåden tills hon nådde anakoreternas nivå, och Zosema blev välsignad av henne.

Vi har också Augustinus som omvände sig från synder han begått långt tidigare, i ungdomens dagar. Han blev munk, biskop och författare till andliga meditationer som blivit till stor välsignelse för många släktled.

Tiden räcker inte till att berätta om Moses Svartes brinnande omvändelse, han som blev en av klosterrörelsens stora fäder. Vi kan också nämna den andliga glöd som följde på magikern Cyprianus omvändelse: han blev ärkebiskop i Kartago och ledare för det heliga kyrkomöte som under 200-talet diskuterade omdop för kättare.

Vid sådan konflikt säger en gudsman: *”I stället slår jag min kropp och tvingar den till lydnad, för att jag själv inte på något sätt skall komma till korta vid provet, när jag predikar för andra”* (1 Kor 9:27). När kroppen blivit helt och hållet helgad och underordnad Anden så att den till och med deltar i Guds andliga verk, då upphör konflikten och de två samarbetar med varandra.

* * * *

Brinnande omvändelse leder ofta till tårefloder.

Den leder också till en djupt förkrossad ande och ett ödmjukt hjärta med stark kärlek till Gud. Ett exempel på detta är synderskans omvändelse, hon som tvättade Kristi fötter med sina tårar och torkade dem med sitt hår (Luk 7:38). Herren Kristus berömde henne och upphöjde henne över farisén, och därför minns vi henne i midnattsbönen:

*Herre, skänk mig tårefloder liksom du förr gav åt synderskan.
Gör mig värdig att fälla mina tårar över dina fötter,
som ledde in mig på den rätta vägen...*

Vi har också syndaren i Korinth med flera som omvände sig under tårar och ödmjukhet (2 Kor 2:6, 7:10-12).

Brinnande omvändelse leder till en stark längtan att växa i anden.

Den kan leda till att man avsäger sig alla världsliga angelägenheter i uppriktig längtan och iver att helhjärtat hålla sig till Gud och ständigt växa i det andliga livet. Man känner en längtan att ersätta de år som gräshopporna har ätit upp (Joel 2:25). Det gör att man aldrig känner sig mätt utan ständigt hungrar och törstar efter rättfärdighet (Matt 5:6), efter sådant som ger näring åt anden. Genom denna glöd har många botfärdiga överträffat tusentals rättfärdiga människor i sin samtid.

Brinnande omvändelse leder oftast till stor försiktighet och noggrannhet.

Den botfärdige är oftast seriös i sitt andliga liv. Han är rädd att falla för frestelser, oavsett hur oviktiga andra människor anser dem vara, och är därför flitig i sina andliga plikter, i varje tanke och ord. Han är noga med att inte falla tillbaka, och drar nytta av alla sina tidigare förödmjukande erfarenheter i sin fruktan att falla igen.

KAPITEL 7

ANDENS VERK INOM OSS OCH VÅR RELATION MED HONOM

1. Vår första kontakt med den helige Ande är i pånyttfödelsen.

Herren Kristus sade till Nikodemus: *”Den som inte blir född av vatten och ande kan inte komma in i Guds rike... det som är fött av Anden är ande”* (Joh 3:5-6). Pånyttfödelsen får vi liksom aposteln Paulus säger i dopet, när Gud räddar oss *”på grund av sin barmhärtighet, genom ett bad till ny födelse och förnyelse i den helige Ande”* (Tit 3:5).

* * * *

2. Vid pånyttfödelsen får vi genom den helige Ande förnyelse och förlåtelse.

Det här nämndes i förra versen (Tit 3:5), och även i andra verser där aposteln Paulus talar om *”det nya livet”* (Rom 6:4) som vi får i dopet, om våra gamla människas korsfästelse med Kristus och om syndernas förlåtelse. Vi läser nämligen att Ananias i Damaskus sade till Saul från Tarsos: *”Saul, min broder... varför tvekar du? Stå upp och låt dig döpas och tvättas ren från dina synder”* (Apg 22:16). Aposteln Petrus sade också till judarna på pingstdagen: *”Omvänd er och låt er alla döpas i Jesu Kristi namn, så att era synder blir förlättna. Då skall ni få den helige Ande som gåva”* (Apg 2:38).

3. Sedan tar den helige Ande sin boning i oss genom den heliga smörjelsens sakrament.

Aposteln Johannes talade om detta sakrament i 1 Joh 2:20,27, och Paulus sade om Andens inneboende i oss: *”Vet ni inte att ni är Guds tempel och att Guds Ande bor i er”* (1 Kor 3:16), och *”vet ni inte att er kropp är ett tempel åt den helige Ande, som bor i er”* (1 Kor 6:19).

Anden bor i oss för alltid och evigt, liksom Herren sade att den helige Ande *”alltid skall vara hos er”* (Joh 14:16), och han fortsatte: *”sanningens Ande, som världen inte kan ta emot. Ty världen ser honom inte och känner honom inte. Ni känner honom, eftersom han förblir hos er och skall vara i er”* (Joh 14:17). Eftersom han bor i människan för evigt bör den heliga smörjelsen inte upprepas.

I början av apostlatiden tog de troende emot den helige Ande genom apostlarnas handpåläggning.

Så var det när människor kom till tro i Samarien (Apg 8:17) och Efesos (Apg 19:6), men när de troendes antal växte började man använda den heliga smörjelseoljan (1 Joh 2:20,27) istället för handpåläggning.

* * * *

Men det räcker inte att vi tar emot den helige Ande – vi behöver också leva i gemenskap med honom.

Han verkar i oss och med oss, och vi bör samarbeta med honom så att han kan vara delaktig i de gärningar som vi gör.

4. Detta kallas den helige Andes gemenskap.

I slutet av varje gudstjänst välsignar kyrkan folket med en vers ur Andra Korintherbrevets sista kapitel: *”Gud Faderns kärlek, vår Herre Jesu Kristi nåd och den helige Andes gemenskap vare med er alla”* (se 2 Kor 13:13). Och aposteln Petrus sade att Gud har *”gett oss sina dyrbara och mycket stora löften, för att ni i kraft av dem skall få del av gudomlig natur, sedan ni kommit undan det fördärv som på grund av begäret finns i*

världen” (2 Pet 1:4).

Vi har del i hans gärningar, och inte i hans gedom eller väsen – Gud förbjude!

För om vår gemenskap med Guds helige Ande skulle innebära en delaktighet i hans gudomliga väsen, skulle vi vara gudar! Men nu har vi del i hans gärningar, liksom vi ber i Vandrarens litanian: ”Var delaktig i varje god gärning som dina tjänare gör”. Aposteln Paulus kallade sig själv och sin medarbetare Apollos för ”*Guds medarbetare*” (1 Kor 3:9).

Nu vill jag att du tänker efter: tar du med Guds Ande i varje gärning du gör eller inte? Är hela ditt liv en gemenskap med den helige Ande?

Låt oss nu följa vägen från början för alla människor.

* * * *

5. För att förstå hur den helige Ande verkar i vårt andliga liv behöver vi ta två delar i beaktande:

- a) Att människans ande leder hennes kropp.
- b) Att människans ande leds av Guds helige Ande.

Om den första delen säger aposteln Paulus: ”*De som lever efter sin köttsliga natur tänker på det som hör till köttet, men de som lever efter Anden tänker på det som hör till Anden. Köttets sinne är död, men Andens sinne är liv och frid*” (Rom 8:5-6). Han säger också: ”*vandra i Anden, så kommer ni inte att göra vad köttet begär*” (Gal 5:16).

Om den andra delen säger Paulus: ”*Alla som leds av Ande från Gud är Guds söner*” (Rom 8:14). Därför menar vi att man bör vara ledd av Guds Ande i allt man gör, och då är Guds Ande delaktig i ens gärningar.

* * * *

6. Gemenskapen med den helige Ande gör att Andens frukter växer fram i våra liv.

Aposteln Paulus räknar upp Andens frukter i Galaterbrevet: *”Andens frukt däremot är kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trohet, mildhet och självbehärskning. Sådant är lagen inte emot”* (Gal 5:22-23). Andens frukt växer fram när den helige Ande verkar i människans liv och människoanden gensvarar på hans verk.

Här skiljer vi mellan den kärlek som är Andens frukt och andra sorters kärlek, och mellan den sanna frid som Anden ger och olika sorters falsk frid. Detsamma gäller Andens andra frukter.

* * * *

7. Ju mer Andens frukt får växa, desto mer växer den andliga glöden i ens liv.

Därför befaller aposteln oss att vara *”brinnande i anden”* (Rom 12:11), liksom Gud kallas *”en förtärande eld”* (Heb 12:29). Människor i vilka Guds Ande bor brinner alltså av den heliga elden.

När Guds helige Ande föll över lärjungarna kom han som tungor av eld.

Han fyllde dem med helig iver och brinnande tjänarlust så att de uppfyllde hela världen med sin förkunnelse, liksom det står i profetian: *”utan tal och utan ord, deras röst hörs inte. De når ut över hela jorden, deras ord når till världens ände”* (Ps 19:4-5).

* * * *

Vi kan alltså känna igen en gudsman på det att Andens frukt är synlig i hans liv, liksom Herren sade: *”Alltså skall ni känna igen dem på deras frukt”* (Matt 7:20).

Vi kan också känna igen honom på hans andliga glöd.

Hans bön är varm med ord, tårar, tro och tonfall, det är en omskakande bön lik den som apostlarna bad (Apg 4:31). En andlig människa tjänar med

glöd, helig iver och otrolig entusiasm och når ut med kraft och resultat – en aktiv tjänst som bär mycket frukt.

Den som har Guds Ande verksam inom sig kan också kännas igen på sin varma kärlek.

Han har en brinnande kärlek till Gud och människor, en kärlek som besjungs i Höga Visan för att de största vatten inte kan utsläcka den (HV 8:7). Den kärleken öppnar sin famn för alla och ger stor kraft till att betjäna människor och verka för deras frälsning.

Du bör alltså förstå att om du inte är brinnande, beror det på att Anden inte får verka i dig som han borde.

En av sakerna som hindrar glöden är andlig ljumhet, som efter hand kan utvecklas till andlig kyla. Då blir man som ett dött lik i kyrkan, med varken rörelse eller välsignelse.

Här vill jag poängtera att vissa har missförstått det här med mildhet och ödmjukhet.

De tror att det krävs att man inte ska ha någon glöd eller aktivitet, att man inte ska engagera sig eller påverka andra, att man inte ska ha några starka känslor eller någon iver för Herren! Nej, Herren Kristus var mild och ödmjuk i hjärtat, men ändå hade han glöd i både känsloliv och tjänst när han gick omkring och gjorde gott (Apg 10:38).

* * * *

8. Dessutom ger Anden en särskild kraft till den troende, som Herren sade till sina heliga apostlar:

”Men när den helige Ande kommer över er, skall ni få kraft”
(Apg 1:8).

Man kan alltså se kraft i Guds barns liv, kraft som inte är av denna värld utan av Guds Ande, kraft att predika ordet, att tjäna, att besegra djävulen, att utstå prövningar och motgångar, att be, att tro och visa mod i alla

omständigheter. Detta är vad som menas med ”...*förrän de ser att Guds rike har kommit i makt*” (Mark 9:1).

Det var den kraften som kännetecknade apostlarnas tid, då den helige Ande verkade mäktigt, likväl som kyrkomötenas, troshjäلتarnas och klosterrörelsens tid, särskilt i dess inledningsskede.

Kraften visade sig i Petrus predikan, som ledde tre tusen människor till tro (Apg 2).

Den kraften syntes också i Stefanos tjänst (Apg 6:10) och i Paulus kraftfulla och långtgående förkunnelse.

Kraften omfattade varje område i deras liv, även bönelivet.

Därför berättas det: ”*När de hade slutat att be, skakades platsen där de var samlade, och de uppfylldes alla av den helige Ande och predikade frimodigt Guds ord*” (Apg 4:31).

Det är ett stort problem att många förkunnare tjänar med stor kunskap och verksamhet men utan Andens kraft. De kan till och med använda världens metoder i sin tjänst.

En sann Guds tjänare bör tjäna både med sin egen ande och med Guds Ande verksam inom sig.

* * * *

9. Den helige Ande verkar i alla former av tillbedjan.

Om detta säger aposteln: ”*Jo, jag vill be i anden, och jag vill också be med förståndet*” (1 Kor 14:15), ”*vi som tjänar genom Guds Ande*” (Fil 3:3, se även Rom 1:9, 8:27), ”*med psalmer, hymner och andliga sånger och sjung med tacksamhet Guds lov i era hjärtan*” (Kol 3:16, se även Ef 5:19). Psalmisten säger också: ”*Därför skall min själ lovsjunga dig utan att tystna*” (Ps 30:13).

Herren Kristus lär oss detsamma: ”*Gud är ande, och de som tillber honom måste tillbe i ande och sanning*” (Joh 4:24). Och Petrus säger:

”Och låt er själva som levande stenar byggas upp till ett andligt hus, ett heligt prästerskap, som skall frambära andliga offer som Gud tack vare Jesus Kristus tar emot med glädje” (1 Pet 2:5). Den helige Ande hjälper oss även i bönen, som Paulus säger: ”Så hjälper också Anden oss i vår svaghet. Ty vi vet inte vad vi bör be om, men Anden själv ber för oss med suckar utan ord” (Rom 8:26).

Vi ser alltså att allting bör ske genom Anden.

* * * *

10. Den som Guds Ande bor i måste ha ett andligt levnadssätt.

Hans mål, avsikter och attityder bör vara andliga, likaså hans metoder. Varje ord han säger bör vara andligt, om det ska ha en andlig påverkan på åhörarna.

När en sådan människa talar är det Guds Ande som talar genom hans mun.

Herren Kristus sade till sina lärjungar: *”då är det inte ni som talar, utan er Faderns Ande kommer att tala genom er” (Matt 10:20). Varje gång du talar är det Guds Ande som ger orden. Därför bör du varje gång säga: ”Herre, öppna mina läppar, så skall min mun förkunna ditt lov” (Ps 51:17).*

När en sådan människa stöter på problem löser han dem på ett andligt sätt.

Vissa angriper sina problem med nervositet, ilska och irritation. Andra möter problemen känslösamt, med gråt och klagan. Åter andra använder förståndet för att lösa sina problem och tänker noga över dem. Men det finns några som löser dem på ett andligt sätt: de ber Gud om en lösning, de fastar och avlägger löften och ber att en mässa ska firas för detta ändamål. Och när de funderar över sitt problem sker det ändå på ett andligt sätt, utan att de syndar eller drar på sig skuld inför Gud eller människor.

* * * *

11. När Guds Ande bor i någon blir han helgad.

Anden helgar hela hans varelse: hjärta och förstånd, kropp, ande och själ. Hela hans liv blir helgat, liksom aposteln säger: *”Må fridens Gud själv helga er helt och fullt, och må er ande, själ och kropp bevaras hela, så att ni är utan fläck”* (1 Tess 5:23).

Denna helgelse både bygger upp och river ner:

Bygger upp, eftersom ens liv blir helgat så att Andens frukt börjar växa.

River ner, eftersom man inte kan ha några förbindelser med mörkret när man lever i gemenskap med den helige Ande.

Därför frågar sig aposteln: *”Vad har väl rättfärdighet med orättfärdighet att göra?”* (2 Kor 6:14). Han säger också: *”Ha inget att göra med mörkrets ofruktbara gärningar utan avslöja dem istället”* (Ef 5:11).

* * * *

Kom ihåg: om du tar del i en mörkrets gärning, kommer inte Guds Ande att verka i dig.

I vilket fall verkar han inte i dig så länge du utför den gärningen, förutom att han tillrättavisar dig, medan du gör motstånd och förhärdar ditt hjärta! Aposteln har varnat oss för just det här: *”Idag, om ni hör hans röst, så förhärda inte era hjärtan”* (Heb 3:7-8,15).

Närhelst du tar del i en mörkrets gärning drar du dig undan från den helige Andes verk inom dig.

Du drar dig undan från Anden, men det är en tillfällig sak som rör gärning och levnadssätt, vilja och avsikt. Anden drar sig ändå inte undan från dig, utan fortsätter tillrättavisa dig medan du drar dig undan i tankar och känslor och går en annan väg, ditt begärs oandliga väg.

Se vilka sköna ord som sägs om den tappre Simson i början av hans

andliga liv: ”Herrens Ande började verka på honom, medan han var i Dans läger” (Dom 13:25).

Är du som han, verkar Guds Ande på dig?

Eller drivs du av din egen vilja, av orätta känslor och tankar eller av någon annans vilja, till exempel en släkting eller vän, en vägledare eller rådgivare? Och om du drivs av en vägledares råd, är denne vägledare själv ledd av Guds Ande?

Den som drivs av Guds Ande bör vandra i Anden.

* * * *

Aposteln Paulus målar upp en viktig kontrast mellan att leva efter köttet och att leva efter Anden:

”De som lever efter sin köttsliga natur tänker på det som hör till köttet, men de som lever efter Anden tänker på det som hör till Anden. Köttets sinne är död, men Andens sinne är liv och frid. Köttets sinne är fiendskap mot Gud... De som följer sin syndiga natur kan inte behaga Gud.

Ni däremot lever inte efter köttet utan efter Anden, eftersom Guds Ande bor i er...

Vi har alltså skyldigheter, bröder, men inte mot vår onda natur, så att vi skall leva efter köttet. Om ni lever efter köttet kommer ni att dö. Men om ni genom Anden dödar kroppens gärningar skall ni leva.” (Rom 8:5-13)

Det står alltså tydligt att det finns en konflikt mellan Anden och kroppen, som aposteln uttrycker det:

”...vandra i Anden, så kommer ni inte att göra vad köttet begär. Ty köttet söker det som är mot Anden och Anden söker det som är emot köttet. De två strider mot varandra för att hindra er att göra det ni vill.” (Gal 5:16-17)

Men jag undrar: måste man bli kvar i den här konflikten under hela sitt jordeliv och ständigt klaga över köttets lust och kroppen, så att man ropar: *”Ty jag vet att i mig, det vill säga i mitt kött, bor inte något gott... Jag arma människa! Vem skall frälsa mig från denna dödens kropp?”* (Rom 7:18,24)

Eller möter man den här konflikten endast i det andliga livets början? Därefter viker sig nämligen kroppen för Andens verk.

12. Herren förklarade att den helige Ande är kunskapens källa.

Han sade till sina heliga apostlar: *”Men Hjälparen, den helige Ande, som Fadern skall sända i mitt namn, han skall lära er allt och påminna er om allt vad jag har sagt er”* (Joh 14:26). Dessutom: *”när han kommer, sanningens Ande, då skall han föra er in i hela sanningen...och han skall förkunna för er vad som kommer att ske”* (Joh 16:13).

Så även Johannes, när han talar om den heliga smörjelsen: *”Vad er beträffar, så förblir i er den smörjelse som ni har tagit emot av honom, och ni behöver inte någon som undervisar er, utan vad hans smörjelse lär er om allting är sanning och inte lögn”* (1 Joh 2:27).

Den helige Ande är alltså vår lärare och vägledare som undervisar oss om allt. Han uppenbarar sanningen för oss och vägleder oss genom att påminna om alla de bud som Herren Kristus gett.

13. Det är den helige Ande som leder människan till omvändelse.

Han övertygar om synd (Joh 16:8), ger vägledning i det andliga livet och undervisar oss om den rätta vägen. Den som blir fullständigt övergiven av Herrens Ande, eller snarare som själv fullständigt förkastar Herrens Andes verk i honom, in i det sista – en sådan människa kan inte omvända sig, eftersom den helige Ande inte får verka i honom. Att intill döden helt och hållet förkasta den helige Andes verk kallas hädelse mot den helige Ande och kan inte förlätas, eftersom man inte omvänder sig från det.

* * * *

14. Den helige Ande är källan till tröst och hjälp.

Därför kallade Herren honom för Tröstaren eller Hjälparen (Joh 14:16, 14:26, 16:7). Vi bör alltså ständigt be honom om hjälp och tröst.

* * * *

15. Guds Ande ger gåvor till människorna.

Aposteln Paulus ägnade ett helt kapitel i Första Korinthierbrevet åt den helige Andes gåvor (1 Kor 12), och säger om detta: *”Det finns olika slags nådegåvor, men Anden är densamme... hos var och en uppenbarar sig Anden så att det blir till nytta”* (1 Kor 12:4,7). Därefter räknar han upp några sådana gåvor: vishet, kunskap, tro, helande, kraftgärningar, profetia, andebedomning, tungotal, uttolkning (1 Kor 12:8-11).

Paulus berättar också om hur Herren verkat genom honom för att föra hedningarna till lydnad, *”genom kraften i tecken och under, genom Andens kraft”* (Rom 15:19).

16. Vissa verk utför den helige Ande alltså i alla människor, men andra verk utför han endast i några.

Det han gör i alla troende har jag redan förklarat, men andra ting som Andens gåvor och prästvigningen är inte för alla troende. Vi lärde känna gåvorna under den förra punkten, och jag vill här betona:

Jag ser hellre att du ägnar dig åt Andens frukt än Andens gåvor.

Andens frukt handlar nämligen om ditt eget eviga liv, medan gåvorna framför allt är till för andras uppbyggelse och kan leda vissa in i stolthet och skryt.

Vad gäller prästvigningen kommer vi ihåg hur Herren Kristus andades på sina heliga lärjungar och sade: *”Tag emot den helige Ande! Om ni förlåter någon hans synder så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder så är han bunden”* (Joh 20:22-23).

Vi ser alltså att den syndaförlåtelse som ges genom prästen i biktens sakrament sker genom den helige Ande som verkar i honom. Eller, bättre uttryckt: det är den helige Ande som förlåter synderna och låter prästen uttala det med sin mun. I slutet av gudstjänsten ber den officierande prästen tyst: ”Må ditt folk genom min mun bli lösta av din helige Ande”.

17. Det är den helige Ande som leder icke-troende till tro.

Bibeln säger: ”*ingen kan säga 'Jesus är Herren' annat än i kraft av den helige Ande*” (1 Kor 12:3). Om inte Herrens Ande verkar i den icke-troende kan han alltså inte komma till tro.

Detta hände med hedningen Cornelius när Guds Ande verkade i honom så att han kom till tro och fick till och med del av Andens gåvor. Den helige Ande övertygade också aposteln Petrus att ta emot honom, fastän han var hedning, och döpa honom. Så Petrus sade: ”*Inte kan väl någon hindra att dessa blir döpta med vatten, när de liksom vi har tagit emot den helige Ande?*” (Apg 10:47).

* * * *

18. Den helige Ande verkade till och med i många icke-troende, antingen för församlingens skull eller till deras egen omvändelse.

Trots att Persiens kungar var hedningar verkade Guds helige Ande i dem för sitt folks skull, som vi läser i Bibeln: ”*För att Herrens ord genom profeten Jeremia skulle uppfyllas, påverkade Herren den persiske kungen Koresh sinne, så att han över hela sitt rike lät utropa följande...*” (Esr 1:1). Gud hade befallt Koresh att bygga ett hus åt honom i Jerusalem (Esr 1:2), och Koresh gjorde sitt bästa trots att han var hedning.

Kung Artasastas av Persien gjorde detsamma under Nehemjas tid (Neh 2), och kung Darejaves handlade på samma sätt under profeten Daniels och hans tre vänners tid (Dan 3:29-30, 6:25-26).

Herrens Ande påverkade också landshövdingen Felix hjärta, men han blev rädd när han hörde Paulus tala om rättfärdighet, självbehärskning och

den kommande domen (Apg 24:25). Han påverkade också kung Agrippas hjärta (Apg 26:28). Och det var Anden som gav ett styng i Saulus hjärta (Apg 9:5).

Den sista punkten angående vår relation med den helige Ande är:

Den som blir övergiven av den helige Ande.

Den som blir helt och hållet övergiven av Anden kommer att gå förlorad. Ett exempel på det här är kung Saul, ty vi läser: *”Herrens Ande vek från Saul och en ond ande från Herren plågade honom”* (1 Sam 16:14). Och Saul gick förlorad eftersom Gud hade förkastat honom.

Därför var psalmisten mycket rädd att det skulle hända honom, och han bad: *”tag inte din helige Ande ifrån mig”* (Ps 51:13).

Han kan dock dra sig undan för en begränsad tid.

Anden kan dra sig undan, men inte helt, utan delvis och för en begränsad tid. Syftet är kanske att göra personen medveten om sin svaghet när han faller, så att han lär sig vara försiktig och noggrann. Han kan också lära sig att fördjupa sitt böneliv och ständigt be Herren att verka i honom med sin helige Ande. Dessutom kan han då ha medlidande med dem som faller, eftersom han vet att han har samma natur som de. Allt detta kan leda till ödmjukhet.

Vi har alltså sett att den helige Andes verk i oss är något som Gud åstadkommer, men det är upp till oss att ta steget in i gemenskap med den helige Ande.

KAPITEL 8

GEMENSKAP MED DEN HELIGE ANDE

Den helige Ande verkar i alla människor, i oss och med oss. Vi måste alltså samarbeta med honom. Den helige Ande har genom dopets sakrament gett oss många gåvor, bland annat förnyelse, rättfärdighet och pånyttfödelse.

Men den helige Andes gåvor tar aldrig bort vår handlingsfrihet.

Vi är fria att ta emot den helige Ande eller inte, att välkomna gemenskapen med honom eller visa bort den. Detta är skillnaden mellan syndare och heliga: Anden erbjuder sig att verka i båda men bara de rättfärdiga tar steget in i hans gemenskap, till frälsning både för sig själva och för andra.

* * * *

De tar avstånd från varje gärning som den helige Ande inte vill vara delaktig i.

De arbetar alltså inte ensamma, utan tillsammans med den helige Ande liksom vi ber i kyrkan: ”Var delaktig i varje god gärning som dina tjänare gör”. Därmed blir hela deras liv andligt: bön, tjänst, problemlösning, uppträdande, livsmål och människokärlek... Den helige Ande verkar i dem så att alla deras gärningar blir andliga.

Du bör alltså kontrollera och undersöka alla dina gärningar och se om Guds helige Ande har haft del i dem eller inte.

Säg till Anden när du ber: ”Herre, jag vill samarbeta med dig så att du kan verka i mig. Jag vill inte dra mig undan från dig, och jag vill inte att du drar dig undan från mig. Ge mig kraft att visa bort och försaka de gärningar som du förkastar. Vad är det för nytta med att vara den helige Andes tempel om jag inte samarbetar med dig eller låter dig vara delaktig i mina gärningar?”

Till och med när vi syndar bör vi be den helige Ande om hjälp att omvända oss.

En syndare kanske säger: ”Jag bestämde mig för att omvända mig, jag lovade Gud att omvända mig...” Broder, tanken är god, men du kommer inte till omvändelse enbart genom beslut och löften eller genom andliga övningar som du ålägger dig själv. Omvändelsen är något som den helige Ande åstadkommer i dig, liksom det står i Skriften: ”*Omvänd mig, så blir jag omvänd!*” (Jer 31:18).

Låt oss ha profeten Davids böner som förebild för omvändelsen.

Se hur han ber i Psalm 51: ”*Rena mig med isop, så att jag blir ren, två mig, så att jag blir vitare än snö*” (Ps 51:9). Han säger inte ”jag ska omvända mig, Herre”, utan ”du får rena mig, du får tvätta mig”, och dessutom: ”*Två mig ren från min missgärning, rena mig från min synd. Ty jag känner mina överträdelser och min synd är alltid inför dig*” (Ps 51:4-5).

Han ville säga: ”Jag känner min synd, men det är du, Herre, som får tvätta och rena mig. Jag är för svag för att rena mig själv. Herre, om du frågar ’Vill du bli ren?’ svarar jag ja, men...”

Viljan finns hos mig, men att göra det goda förmår jag inte (Rom 7:18).

”...*men i mina lemmar ser jag en annan lag, som ligger i strid med lagen i mitt sinne och som gör mig till fånge under syndens lag i mina*

lemmar... Ja, det goda som jag vill gör jag inte, men det onda som jag inte vill, det gör jag... Jag arma människa!” (Rom 7:23,19,24). Herre, utan dig kan jag ingenting göra (Joh 15:5).

Om inte den helige Ande befriar mig har jag inte ens förmågan att omvända mig.

Herre, jag är som mannen som hade varit sjuk i 38 år utan att finna någon som kunde bära ner honom i dammen så att han blev botad (Joh 5:7), eller som Petrus som inte kunde gå på vattnet förrän Herren räckte ut handen och grep tag i honom (Matt 14:30). Jag vill omvända mig till dig och nå fram till dig, och du är vägen som kan ta mig dit. Det är din helige Ande som övertygar mig om synd (Joh 16:8), för mitt eget samvete är för svagt för att leda mig till omvändelse – men den helige Andes övertygelse är stark och effektiv.

Guds Ande leder mig också på den andliga vägen.

Han ger ljus åt samvetet och styrka åt fötterna, och utan hans vägledning går jag vilse. Vår största brist på den andliga vägen är att vi förlitar oss på egna resurser och inte på Guds Ande, när Bibeln säger: *“förlita dig inte på ditt förstånd”* (Ord 3:5). Vi klarar inte av att omvända oss, eftersom vi inte ber Guds Ande om hjälp.

På samma sätt ser vi ingen framgång i vår tjänst om inte Gud får verka, för framgång i tjänsten kommer inte av människans vishet eller kraft utan endast av gemenskap med den helige Ande. Vi bör ständigt hålla psalmens ord i minnet:

”Om inte Herren bygger huset är arbetarnas möda förgäves” (Ps 127:1).

Därför krävdes det under fornkyrkans tid att även diakoner skulle vara fyllda av den helige Ande (Apg 6:3), för tjänsten skulle utföras genom den helige Andes verk och inte bara genom tjänarens egen ansträngning. Och deras tjänst hade stor framgång eftersom det var Guds Ande som verkade genom tjänarna, som endast var redskap i hans händer.

* * * *

Vår uppgift är alltså att ta emot Guds Ande, leva i gemenskap med honom och växa i den gemenskapen – men i vilken utsträckning?

Bibeln säger oss: ”Låt er ... uppfyllas av Anden” (Ef 5:18).

Vi har ju exempel från Bibeln på människor som var uppfyllda av Anden, och det mest berömda är väl prästen Sakarias hela familj: hans hustru Elisabet var uppfylld av den helige Ande (Luk 1:41), Sakarias själv var uppfylld av den helige Ande (Luk 1:67) och deras son Johannes var uppfylld av den helige Ande redan i moderlivet (Luk 1:15).

På pingstdagen ”uppfylldes [de] alla av den helige Ande” (Apg 2:4), så även när lärjungarna gemensamt ropade till Gud i bön: ”När de hade slutat att be, skakades platsen där de var samlade, och de uppfylldes alla av den helige Ande och predikade frimodigt Guds ord” (Apg 4:31).

När Petrus stod inför översteprästerna uppfylldes han av den helige Ande (Apg 4:8), och detsamma hände diakonen Stefanos (Apg 7:55) och Saul från Tarsos (Apg 9:17, 13:9). Den älskade Johannes säger också i Uppenbarelseboken: ”På Herrens dag kom jag i Anden” (Upp 1:10), och strax innan han fick se den himmelska tronen säger han: ”Genast kom jag i Anden...” (Upp 4:2).

* * * *

När vi då måste bli uppfyllda av den helige Ande, bör vi förbereda oss för det.

Vi bör följa de andliga stegen som gör oss värdiga denna nåd och hålla våra hjärtan ständigt öppna för den helige Andes verk. Det första steget är att leva ett andligt liv och vandra i Anden, liksom aposteln sade: ”Vandra i Anden, så kommer ni inte att göra vad köttet begär” (Gal 5:16). När vi väl börjat växa bör vi också vara uthålliga och inte vara som galaterna, som blev tillrättavisade av aposteln: ”Ni som började i Anden, skall ni nu sluta i köttet?” (Gal 3:3) Vi bör alltså växa vidare i det andliga livet.

* * * *

Vi bör undvika allt som kan bedröva Guds Ande eller släcka honom, och inte göra motstånd mot den helige Ande.

Hör vad aposteln säger om detta: ”*Bedröva inte Guds helige Ande, som ni har fått som ett sigill*” (Ef 4:30), och ”*Släck inte Anden*” (1 Tess 5:19). När Stefanos tillrättavisade judarna sade han också: ”*Hårdnackade är ni... Alltid står ni emot den helige Ande, ni som era fäder*” (Apg 7:51).

Den helige Ande väntar på att få verka i oss, men vi bedrövar honom när vi visar bort hans verk och vägrar att ha gemenskap med honom, och så faller vi i synd. Den helige Ande ger oss ständigt sin glöd, men genom likgiltighet och försumlighet släcker vi den andliga glöden inom oss.

Den helige Ande kallar oss ständigt till att leva ett heligt liv, men vi gör motstånd mot hans verk i oss, och kanske även i andra.

Om vi lever i gemenskap med den helige Ande kommer det att synas i våra liv.

Den tydligaste skillnaden lyfts fram i Herren Guds ord i profeten Hesekiels bok: ”*Jag skall ge er ett nytt hjärta och låta en ny ande komma in i er. Jag skall ta bort stenhjärtat ur er kropp och ge er ett hjärta av kött. Jag skall låta min Ande komma in i er och göra så att ni vandrar efter mina stadgar och håller mina lagar och följer dem*” (Hes 36:26-27).

Känner du att Guds Ande har förvandlat ditt liv och dina känslor, att han har gett dig ett nytt hjärta och en förmåga att kunna vandra efter hans stadgar och följa dem?

* * * *

*** Ett av tecknen på att den helige Ande verkar i oss är att vi blir ”brinnande i anden” (Rom 12:11).**

När Guds Ande bor i någon blir han nämligen tänd, liksom apostlarna blev på pingstdagen (Apg 2) när han föll över dem som tungor av eld. Därefter satte de hela den kristna världen i brand genom tjänst och predikan, genom iver och entusiasm och genom den kärlek som Bibeln liknar vid eld: ”*De*

största vatten kan ej släcka kärleken” (HV 8:7).

Om Guds Ande får bo i ditt hjärta kommer du att känna det som psalmisten kände: *”brinnande iver för ditt hus har förtärt mig”* (Ps 69:9), och glöden kommer att fylla ditt andliga liv. Men om du inte har gemenskap med den helige Ande blir du ljum. Så apostelns råd är: *”Släck inte Anden”* (1 Tess 5:19) – alltså, se till att den glöd du fått ständigt hålls vid liv. Var som ett offeraltare där elden alltid brinner, en ständig eld som aldrig slocknar (3 Mos 6:12-13).

Har du tagit emot den heliga elden från den helige Ande, och håller du den brinnande i hjärtat?

Det står skrivet om brännoffret att *”Varje morgon skall prästen där antända ny ved”* (3 Mos 6:12). Låter du också Guds kärlek flamma upp i ditt hjärta genom psalmer, hymner och andliga lovsånger så att du sjunger och spelar för Herren i ditt hjärta (Ef 5:19), och genom andlig läsning som sätter ditt hjärta i brand?

Du är Guds tempel, och det bör alltid finnas helig eld i templet.

Den heliga jungfrun liknades vid det gyllene rökelsekaret, Arons rökelsekar, eftersom den helige Ande kom över henne som flammande eld. Men när det gäller dig, har den helige Ande tänt ditt svarta kol så att du kan ropa i glädje: *”Mörk är jag, men vacker, ni Jerusalems döttrar”* (HV 1:5)? Elden hettar upp kolet så att det glöder och inte längre är svart, det blir eld som ger värme och ljus. Om du tar emot den helige Andes glöd kommer den att bränna bort allt som finns av syndiga och världsliga begär i dig, och du blir brinnande i ditt andliga liv. Vad mer?

* * * *

*** Guds Ande är helighetens Ande. Om han bor i dig och du lär dig leva i gemenskap med honom, kommer du att utveckla helighet.**

Helighet får du när du låter dig ledas av Guds Ande (Rom 8:14) och ser till att inte bedröva honom genom att göra din egen vilja i trots mot hans

ledning (Ef 4:30). Lever du ett sådant liv i helighet, utan vilken ingen får se Herren? Eller gör du motstånd mot Anden och visar bort hans verk? Vad vill du i så fall med ditt motstånd?

Om du har blivit Guds tempel och den helige Ande bor i dig, kom då ihåg psalmistens ord: *”helighet tillhör ditt hus, Herre”* (Ps 93:5). Tänk också på rådet: *”liksom han som har kallat er är helig, skall ni föra ett alltigenom heligt liv. Det står skrivet: Ni skall vara heliga, ty jag är helig”* (1 Pet 1:15-16).

* * * *

*** Om du samarbetar med den helige Ande får du kraft i allt vad du gör.**

Så lyder Herrens löfte till de heliga lärjungarna: *”när den helige Ande kommer över er, skall ni få kraft och bli mina vittnen”* (Apg 1:8). Den som har kraft besestrar varje syndig tanke och varje orent begär. Hans tjänst får resultat och påverkar andra, och han kännetecknas av kraft i varje god gärning. Känner du denna Guds kraft verksam inom dig? Kom ihåg: om du är andligt svag beror det på att du inte lever i gemenskap med Guds Ande.

* * * *

*** Om du lever i gemenskap med Anden ger han dig sann kärlek.**

Aposteln säger: *”Guds kärlek är utgjuten i våra hjärtan genom den helige Ande, som han har gett oss”* (Rom 5:5). Då får du kraft att älska Gud *”av hela ditt hjärta och av hela din själ och av hela ditt förstånd”* (Matt 22:37), och dessutom din nästa som dig själv.

Andens gudomliga kärlek kommer att befria dig från rädsla. Du förblir i Gud och han i dig, eftersom Gud är kärlek (1 Joh 4:16,18). Genom Guds Ande verksam inom dig och kärleken utgjuten i ditt hjärta kommer du att kunna vinna många för Herren. Alla du möter kommer att säga: *”I den människan bor verkligen Guds Ande!”*

KAPITEL 9

MOTSTÅND MOT ANDEN

Den helige Ande verkar i oss men upphäver inte vår frihet.

Han leder oss till goda gärningar, men tvingar oss inte att utföra dem. Han ger oss kraft, men vi kan välja att använda den kraften eller inte.

Om man lyder Anden helt och hållet och lever i full gemenskap med honom, blir man ett helgon och växer i helighet till dess högsta nivå. Men i verkligheten lever man inte alltid så, utan ofta på ett negativt sätt. Hur kan det komma sig? Det ska vi se under de kommande sidorna.

Att släcka Anden

Blir man likgiltig och trög släcker man Andens glöd inom sig.

Det naturliga är att vara brinnande i Anden (Rom 12:11), men glöden kan slockna av yttre eller inre orsaker. Att släcka Anden finns bland de inre orsaker som aposteln varnar oss för (1 Tess 5:19), och det behandlas i nästa kapitel.

Att bedröva Anden

När någon faller i synd bedrövar han Guds Ande som bor i honom.

Det är stor skillnad mellan att tappa eller minska sin andliga glöd och att vika sig för synden och falla. Guds Ande och änglarna jublar närhelst en enda syndare omvänder sig, men Anden sörjer också närhelst någon faller. Så Bibeln råder oss:

”Bedröva inte Guds helige Ande, som ni har fått som ett sigill” (Ef 4:30).

Aposteln vill visa att vi bedrövar Anden genom ett syndigt liv och fortsätter därför: *”Lägg bort all bitterhet, häftighet och vrede, allt skrikande och smädande och all annan ondska” (Ef 4:31).*

Synden får många följder, både för människan och för Gud: människan går själv förlorad och kan dessutom skada eller såra andra med sin synd, medan Gud sörjer när vi syndar och försvagar Andens kraft inom oss.

Vilket grymt hjärta människan har, när hon kan bedröva sin Skapare och förbli likgiltig!

Gud blir bedrövad, eftersom vi genom att synda vägrar att ha gemenskap med hans helige Ande och istället föredrar mörkrets gärningar. Vi bedrövar honom eftersom vi är hans barn, och han står inte ut med att se oss gå förlorade och förlora den gudslighet vi är skapade till att bära (1 Mos 1). Han blir bedrövad eftersom synden skiljer oss från honom och gör oss till hans fiender, för ljus och mörker kan inte ha någon gemenskap (2 Kor 6:14).

Men när vi faller försöker Gud upprätta oss igen.

Hans helige Ande övertygar oss om synd (Joh 16:8), hans gode Ande leder oss (Ps 143:10) eftersom han inte finner någon glädje i den ogudaktiges död, utan vill att han vänder om från sin väg och får leva (Hes 18:23). Guds Ande försöker alltså leda syndaren till omvändelse, men det är upp till honom att gensvara på Andens verk eller visa bort det.

Att göra motstånd mot Anden

Att visa bort Andens påverkan innebär att göra motstånd mot Anden.

Det här kan sägas om någon som uppträder negativt och bekämpar hans påverkan i sig själv eller i andra. Den förste diakonen Stefanos tillrättavisade judarna för just det här: *"Hårdnackade är ni... Alltid står ni emot den helige Ande, ni som era fäder. Finns det någon profet som era fäder inte har förföljt?"* (Apg 7:51-52).

Därför beskrivs djävulen som "motståndaren", likaså hans medhjälpare.

Antikrist, laglöshetens människa som drar igång det sista upproret, kallas *"motståndaren som förhäver sig över allt som kallas Gud"* (2 Tess 2:4). Och profeten Mose sade till judarna att de genom trots och envishet har *" varit upproriska mot Herren"* (5 Mos 31:27).

Dock kan man göra motstånd mot Andens verk men sedan ändra sin attityd, liksom aposteln Paulus sade om sig själv, att *"jag förut var en hädare, förföljare och våldsman"* (1 Tim 1:13), *"eftersom jag har förföljt Guds församling"* (1 Kor 15:9). Men i längden kunde han inte spjärna emot udden utan gav upp sitt motstånd, och därefter arbetade han hårdare än alla de andra apostlarna (1 Kor 15:10).

Den som däremot envisas livet ut med att göra motstånd mot Anden går tyvärr förlorad, genom:

Hädelse mot den helige Ande

Det är en oförlåtlig synd (Matt 12:31).

Men jag vill betona att hädelse mot den helige Ande inte består i att förneka hans gudomlighet, eftersom de som förnekade hans gudomlighet under den makedoniska irläran på 300-talet sedan omvände sig och kom tillbaka till kyrkan, där de välkomnades in i gemenskapen igen. Det består

inte heller i att förneka tron på honom eller hans närvaro, eftersom den som återigen kommer till tro på honom blir frälst. Inte heller är det samma sak som att göra motstånd mot Anden, eftersom man då genom omvändelse kan få del av frälsningen.

Vad är då hädelse mot den helige Ande, och varför är det en oförlåtlig synd?

Hädelse mot den helige Ande kan definieras som att med hjärta, förstånd och vilja ständigt visa bort all påverkan från den helige Ande, intill livets slut.

Den som gör så stänger ute den helige Ande från sitt hjärta under hela livet och vägrar att ha något med honom att göra. Han reagerar inte på Guds röst i hjärtat eller hans tillrättavisning för synden, och han håller fast vid sin attityd.

Den som lever så kan inte omvända sig, eftersom ingen kan omvända sig utan den helige Andes medverkan. Och utan omvändelse blir en sådan människa inte förlåten, ty Herren sade: *”om ni inte omvänder er, kommer ni alla att gå under på samma sätt”* (Luk 13:5). Synder kan alltså endast förlåtas genom omvändelse, som en av fäderna sade:

Ingen synd kan förlåtas om man inte omvänder sig från den.

Den som konsekvent visar bort den helige Andes verk hela livet kan inte omvända sig och får därför ingen förlåtelse.

Någon kanske undrar: ”Men tänk om han omvänder sig innan han dör?” Då svarar jag att i så fall har han inte hädat mot den helige Ande, eftersom hans omvändelse visar att han tog emot den helige Andes verk till omvändelse. Han har alltså inte konsekvent visat bort Anden hela livet. Här tänker vi på profeten Davids rop i omvändelsepsalmen:

*”Förkasta mig inte från ditt ansikte
och tag inte din helige Ande ifrån mig.”*
(Ps 51:13)

Han var rädd att Guds Ande skulle lämna honom för att aldrig mer

återvända, så som det hade blivit för kung Saul: ”*Men Herrens Ande vek från Saul och en ond ande från Herren plågade honom*” (1 Sam 16:14). Djävulen tog alltså över Saul, och profeten Samuel sörjde över honom. Men Herren sade till Samuel: ”*Hur länge tänker du sörja över Saul? Jag har ju förkastat honom*” (1 Sam 16:1).

Alltså: hädelse mot den helige Ande består i att en människa konsekvent visar bort Anden under hela livet, och det leder till att Gud förkastar den människan och oåterkalleligen överlämnar honom till djävulen.

Djävulen försöker ofta lura vissa människor att de har hädat mot den helige Ande, så att de sjunker ner i förtvivlan och ger efter för honom i tron att det inte finns någon frälsning för dem. Men så länge man lever står omvändelsens och frälsningens port öppen, precis som för rövaren på korset (Luk 23:40-43).

KAPITEL 10

SLÄCK INTE ANDEN

(1 Tess 5:19)

Den helige Ande verkar i oss och tänder sin glöd i oss, men det upphäver inte vår frihet. Valet är vårt att antingen bevara glöden eller släcka den.

Den helige Ande tvingar oss inte till goda gärningar men uppmanar och vägleder till det, och om vi följer hans ledning är han delaktig i de goda gärningarna. Ju mer vi lever i gemenskap med den helige Ande, ju mer vår ande får samarbeta med honom, desto mer kommer hans glöd att växa i våra hjärtan som en drivkraft i tanke och vilja. Man växer dag efter dag i det andliga livet, och Guds kärlek brinner inom en.

I praktiken upprätthåller vi dock inte glöden hela tiden – istället mattas den ofta av eller slocknar inom oss.

Brist på andlig glöd leder till andlig ljumhet.

Och total förlust av den andliga glöden leder till andlig kyla, och båda är farliga för det andliga livet. Oftast leder det till att man faller i synd, eftersom djävulen får tillfälle att verka ostörd utan något motstånd från den människans sida.

Det finns två sidor av att den andliga glöden släcks:

1. Dels slocknar den heliga lågan i din mänskliga natur, skapad till Guds avbild och vänd mot det goda.

2. Dels slocknar den helige Ande inom dig, genom att du med din mänskliga vilja vägrar att samarbeta med honom.

Och nog kan det finnas både yttre och inre orsaker till att den andliga glöden slocknar. Vilka är de?

Yttre orsaker till att Anden slocknar

Inte alla yttre omständigheter kan få Anden att slockna.

Oavsett hur allvarliga eller påträngande de är, kan de inte påverka människan om inte hennes viljestyrka försvagas och ger efter, och i så fall är det hennes inre svaghet som låter de yttre orsakerna segra.

Å andra sidan kan yttre omständigheter sporra ett rent hjärta till att kämpa emot med brinnande längtan efter seger.

Och då får de yttre omständigheterna motsatt effekt mot vad djävulen hade tänkt sig. Dessutom blir nådens inre verk och den helige Andes stöd starkare vid en sådan yttre strid, som aposteln sade: *”Men där synden blev större, där överflödade nåden ännu mer”* (Rom 5:20).

De yttre omständigheterna kan alltså ibland vara till hjälp.

Annars kan de antingen inleda striden med ständiga påtryckningar tills den inre viljestyrkan försvagas och böjer sig under dem, eller också gripa ett tillfälle som beretts av en befintlig inre svaghet och utöva sitt inflytande genom den.

* * * *

1. Syndig omgivning

Främst bland de yttre omständigheterna står en syndig omgivning eller oandlig atmosfär.

Ett tydligt exempel på det här är den rättfärdige Lot i Sodom: *”Den rättfärdige mannen bodde nämligen bland dem, och dag efter dag plågades han i sin rättfärdiga själ av att se och höra det onda som de gjorde”* (2 Pet 2:8). Det står till och med att han *”plågades av de ogudaktigas utsvävande liv”* (2 Pet 2:7), så han var tvungen att lämna den omgivningen, liksom ängeln sade:

”Fly för livet! Se dig inte tillbaka och stanna inte någonstans på slätten” (1 Mos 19:17).

Lot förlorade sin andliga glöd i Sodom, och hans ord förlorade sin sälta och sitt inflytande. När han uppmanade sina svärsöner att fly från platsen, står det: *”Men hans svärsöner trodde att han skämtade”* (1 Mos 19:14).

Ogudaktigt umgänge kan inte bara släcka Anden, utan *”Dåligt sällskap fördärvar goda seder”* (1 Kor 15:33). Det kan till och med påverka ens trohet så att man bryter sina löften!

Umgängets påverkan kan komma från ens egen familj, som det står skrivet: *”en man får sina egna till fiender”* (Matt 10:36). Därtill kommer dåligt sällskap och påverkan från böcker, massmedia och andra yttre källor.

Andra tydliga exempel är den vise Salomo och den tappre Simson.

* Gud uppenbarade sig två gånger för Salomo, både i Gibeon och i Jerusalem (1 Kung 9:2). Och Salomo fick genom Guds Ande sådan vishet att det aldrig hade funnits någon lik honom före honom, inte heller skulle det komma någon efter honom (1 Kung 3:12). Men Salomo inte bara förlorade sin andliga glöd, utan hans utländska hustrur *”förlodde hans hjärta...att följa andra gudar”* (1 Kung 11:3-4)!

- * Vi har också Simson som påverkades av Guds Ande (Dom 13:25), men han bröt sitt nasirlöfte på grund av syndigt umgänge i sällskap med Delila. Så Anden slocknade, Herren lämnade honom och han förlorade sin styrka (Dom 16:19-20).

Eftersom syndigt umgänge är så farligt för det andliga livet, **har Gud befallt sitt folk att inte beblanda sig med hedningar eller främmande kvinnor.**

2. Problem och motgångar

Alla möter problem och motgångar i livet, men betyder det att alla riskerar att få sin andliga glöd släckt? Inte alls. Vari ligger då faran?

Problem kan bara släcka den andliga glöden om de får ta över ens tankar och känslor.

I så fall tar problemet hela ens uppmärksamhet i anspråk och fyller ens tid, tankar och känslor. Det blir ingen tid över till att be, och även om man ber så distraheras tankarna av problemet! Därigenom blir Anden överksam och slocknar eftersom man är för upptagen för att göra något andligt – problemet stjälar hela ens uppmärksamhet och man blir orolig, förvirrad och hysterisk.

Men när en andlig människa stöter på problem ber hon desto mer enträget, och blir därigenom ännu mer brinnande.

Hon lägger fram problemet inför Gud och överlåter lösningen åt honom i fullständig tro och kärleksfull förtröstan att Gud kommer att lösa det. På så sätt besegrar hon problemet med trons och bödens ande och låter det inte få makt över henne. Hon förblir stadig och bevarar sin glöd, och slutar att älta problemet i sin förvissning om att Gud kommer att ingripa.

Faran ligger alltså inte i själva problemet, utan i hur man handskas med det.

Profeten David var överhopad av problem, men han brukade fly till sin flöjt och utgjuta sig inför Gud, till och med när han hade många fiender som sade: *”Det finns ingen frälsning för honom hos Gud”* (Ps 3:3). David förlorade inte sin glöd under prövningens tid, eftersom han inte lät sig svepas med utan vände sig till Guds bud och lagar. Genom att meditera över dem fann David hjärtats tröst och ökad glöd. Han sade:

”Nöd och ångest har gripit mig, men dina bud är min glädje”
(Ps 119:143).

I samma psalm sade han också: *”De har nästan utplånat mig från jorden, men jag överger inte dina befallningar”* (Ps 119:87). *”Tänk på ordet till din tjänare, ty du har givit mig hopp. Det är min tröst i mitt lidande”* (Ps 119:49-50). *”Om än furstar sitter och rådslår mot mig begrundar din tjänare dina stadgar. Dina vittnesbörd är min glädje, de är mina rådgivare”* (Ps 119:23-24). David fortsatte att meditera över Guds bud utan att bry sig om vad furstarna sade om honom, och han fann tröst och allt större glöd och kärlek.

Min önskan är att problemen skulle driva oss till mer brinnande bön istället för oro och förvirring.

Helgonen överhopades av problem, men Guds Ande omslöt dem, löste problemen och gav hjälp och tröst, eftersom han är Hjälparen (Joh 14:26).

Om djävulen finner att problem gör oss förvirrade och släcker vår glöd, vill han gärna ge oss nya problem med jämna mellanrum så att vi hålls upptagna – men det gör han knappast om han ser att problemen driver oss till bön.

* * * *

3. Människors prat

Mycket av människors prat släcker Anden.

Det gäller särskilt oandligt prat, tomt skämtande, tanklöst tal, skvaller

och dylikt. Sådant löst prat drar bort uppmärksamheten från det eviga och distraherar tankarna så att glöden svalnar och man själv deltar i det tomma pratet. Det kan också minska ens vaksamhet och uppmärksamhet, som Bibeln säger:

”Där orden är många uteblir inte synd” (Ord 10:19).

Därför sade en av fäderna i *Munkarnas paradis*: ”Går du med en god människa från din cell till kyrkan hjälper han dig 10 år framåt, men går du med en fördärvad människa drar han dig 50 år bakåt!”

När man talar med sådana människor märker man att mycket av ens andlighet försvunnit och glöden slocknat! Ibland har man varit på gudstjänst och kommer ut från kyrkan tröstad, men därute möter man en bekant som vill diskutera olika besvärliga saker, och snart är förstånd och hjärta upptagna med tankar och känslor som utsläcker all glöd och tröst man fått i gudstjänsten. Med rätta sade Makarios den Store till bröderna när de kom ut från kyrkan:

”Fly, bröder, fly!” Så lade han handen över munnen och förklarade: ”Fly från det här...”.

Det är klokt att fira gudstjänst och sedan gå direkt så att man bevarar den nåd man fått genom att fly från alla möten utanför kyrkporten, bort från alla nyheter, skämt och kommentarer som kan få en att svalna.

Djävulen kanske inte kan hindra människor från att gå till kyrkan, men han väntar utanför för att skingra vad de samlat!

Att hindra människor från att gå till kyrkan är ett öppet krig som de lätt kan vinna, men genom att vänta utanför och inbjuda till sådant prat som tömmer deras tankar kan han säkert skölja bort välsignelsen de fått eller i alla fall släcka deras glöd. Det är därför många kommer till kyrkan och går därifrån utan att ha fått någon uppbyggelse!

* * * *

Det som sagts om gudstjänsten kan också sägas om bikten.

Man kan gå till sin biktader med bedrövd själ och förkrossat hjärta i syndanöd över vad man gjort. Man vill bli straffad av kyrkan till större ödmjukhet och få andliga övningar till hjälp i livet.

Och så lämnar man sin biktader med brinnande ande – men på vägen ut möter man en vän som vill berätta de senaste skämten han hört, och så förlorar man sin glöd! ”*Gråta har sin tid, och le har sin tid*”, som den vise Salomo sade i Predikaren 3:4, och biktens dag är inte rätt tid för skratt.

* * * *

4. Yttre strider

Något annat som kan släcka Anden är intensiva eller långvariga andliga strider.

Vissa andliga strider stimulerar människan att kämpa hårdare och be mer, med brinnande längtan efter seger. Men det finns andra intensiva och långvariga strider som kan bli mer än man orkar, och även om de inte skulle leda till att man faller i synd får de i alla fall glöden att svalna. Det är särskilt strider i tankar och sinnen som kan bli långvariga, men Gud låter i sin nåd inte striderna bli oss övermäktiga utan griper in och räddar sitt folk.

* * * *

Det här var bara några av de många yttre orsakerna till att Anden slocknar. Det finns också inre orsaker som kommer ur hjärta och privatliv, ur tankar, känslor och personlighet, och vi ska behandla dessa under de följande sidorna.

* * * *

Inre orsaker till att Anden slocknar

Under den här rubriken hamnar allt som leder till andlig ljumhet, bland annat lättja, tröghet och försumlighet i andliga gärningar.

Lättja och tröghet

En andlig människa kännetecknas av allvar, iver och hängivenhet i alla sina andliga gärningar, men börjar man bli trög slocknar den heliga lågan i hjärtat. Man kan hitta på olika förklaringar, ursäkter och förevändningar för sin tröghet, och med tiden blir det kanske en vana eller ett karaktärsdrag. Då kanske man till och med försöker ta sig ur lättjan utan att lyckas!

Ett sätt att behandla tröghet är viljestyrka.

Man tvingar sig till andliga gärningar, tvingar sig ur lättjan även om man inte känner någon längtan till heliga gärningar. Därför säger St. Isak: ”Tvinga dig att be nattbönen och sjunga fler psalmer”. Även om du är trött eller sömning ska du inte gå och lägga dig utan att ha bitt. Tvinga dig att stå upp och be... länge! Gör likadant när det gäller andlig läsning, fasta och vaka.

Och om Anden manar dig till en helig gärning ska du inte dröja eller tveka, för det är en slags tröghet och kärlek till kroppen.

Det skulle leda till att man släcker Anden, släcker hjärtats längtan till gemenskap med Gud, så att anden inte får den näring den behöver. Hit hör också att dröja med omvändelse, bikt och nattvard.

Landshövdingen Felix blev tänd när Paulus talade om rättfärdighet, självbehärskning och den kommande domen, men han släckte lågan genom att skjuta upp beslutet: ”*Gå din väg för den här gången. När jag får tid skall jag kalla på dig*” (Apg 24:25).

Som kontrast har vi den förlorade sonen som vände om. När han kände hur illa hans tillstånd var sade han ”*Jag vill stå upp och gå till min far*” (Luk 15:18), och han väntade inte så att hans längtan slocknade utan stod verkligen upp och gick till sin far.

En aktiv munk som är brinnande i anden stiger snabbt upp ur sängen när han hör kyrkklockan mitt i natten och går bort till kyrkan, men en lat eller trög munk vänder på sig och somnar om igen.

Släta inte över din tröghet med ursäkter och förklaringar.

Försök istället att besegra dig själv och genomskåda ursäkterna. Gå ut i livet med andlig iver och glöd, och släck inte Anden – för om du blir trög kommer djävulen med all säkerhet att gripa tillfället och göra dig ännu mer försumlig i ditt andliga liv. Han kanske säger till dig: ”Vad är för nytta med att be om du är trött och inte känner någon längtan?” I så fall saknar din bön den vördnad som tillkommer Gud!

* * * *

Din tröghet blir en inbjudan till djävulen att störa.

Det finns inga ursäkter, förklaringar eller resonemang som kan rättfärdiga din tröghet. Du bör tvinga dig att sätta igång. Även om du börjar be utan någon större entusiasm, vaknar snart din längtan när nåden kommer över dig och tänder din andliga glöd.

Var inte sen att visa bort syndiga tankar.

Dröjer du med att visa bort dem växer de sig starkare och får makt över dig. De kommer att styra dig på grund av din tröghet och lättja. Att du inte visade bort dem direkt visar att du gömmer en längtan att fortsätta med sådana tankar, på grund av en dold synd inom dig som får näring av tankarna. På så sätt släcker du Anden genom att dröja med att visa bort dem.

* * * *

Den som är brinnande bör visa både offensiv och defensiv glöd.

Offensiv glöd är att ge sig hän åt varje andlig gärning som man delar med den helige Ande, medan defensiv glöd är att ivrigt stå emot och visa bort syndiga tankar i kampen mot tröghet, lättja och syndiga begär.

Försumlighet i bönen

En av orsakerna till att Anden slocknar är försumlighet i bönen.

När någon blir andligt ljum har det med all säkerhet börjat med att han försummade sina böner och psalmer. Bönen fördjupar relationen med Gud och skapar kärlek till honom i hjärtat, så försumma inte bönen utan be, om så bara ett ord eller en kort mening.

Djävulen kanske gör motstånd och säger att du inte har tid att be, men den kampen är uppenbar och välkänd.

Bön kräver inte tid utan ett hjärta – ett hjärta som längtar efter att få tala med Gud, om så bara några ord, några sekunder. Och säg inte att du inte har några sekunder över, för det är omöjligt. Kom ihåg att om du bara börjar, kommer nåden att verka i dig så att du fullbordar din bön och får en längtan att fortsätta, och snart finner du att sekunderna blivit minuter...

Var noga med bönerna under dagen, för under den upptagna tiden är man mest utsatt i den andliga kampen.

Lyft ditt hjärta i bön, om så bara med en enda mening som tullindrivaren (Luk 18:13) eller rövaren på korset (Luk 23:42). Denna enda mening är välbehaglig inför Gud och bär mycket frukt. Tro inte att Gud bara tar emot långa böner! Nej, detta är en annan kamp...

Gud vill att du kommer ihåg honom medan du håller på med ditt arbete i världen.

Glöm honom inte när du är på arbetet, upptagen i kontakten med människor. Driv inte bort från honom under dagen, så att det hamnar många relationer mellan dig och honom! Säg bara "Herre" från hjärtat när du arbetar, går eller umgås med människor, och detta lilla ord tänds din andliga glöd utan att ta upp någon tid. Hur mycket mer om du ber flera meningar från tidebönerna eller en psalm som berör dig djupt...

* * * *

Om du driver bort från Gud genom att försumma bönen kommer din ande att slockna.

Om du inte fyller dina tankar med Gud kommer andra ting att fylla dem eftersom de aldrig upphör, och då blir ditt andliga liv rörigt och bär dålig frukt. Varför skulle du låta den andliga tomheten breda ut sig i dina tankar? Varför inte fylla dem med något nyttigt: meditera över någon bibelvers du tycker om, över en dygd eller någon av Guds underbara egenskaper. Sådan andlig sysselsättning värmer ditt hjärta, medan tomheten skadar det.

* * * *

Inre tomhet ger upphov till yttre strid.

Det finns både inre och yttre strider som samarbetar mot dig. Jag råder dig att lära dig några böner utantill, antingen några rader ur Agpeya (tideböerna) eller några verser från Bibeln. Be dem under dagen, både vid den tredje timmen (klockan 9) och den sjätte timmen (klockan 12). Lyft ditt hjärta några sekunder med någon kort passande bön och se vad som händer...

Sitt inte vid den tredje timmen (klockan 9) som ett isblock i din stol!

Sitt inte andligt kall och okänslig, för du ska veta att djävulen har en stor fabrik som tillverkar frysboxar! Med dem vill han frysa ner människors andar och hjärtan så att de åtminstone svalnar, för han verkar bli oroad av andlig glöd... Ge honom inte chansen, utan sysselsätt dig med andliga gärningar.

* * * *

Det här är skillnaden mellan en sysselsatt och en överksam munk (så som orden används i *Munkarnas paradis*).

Att man är överksam betyder inte att man är ond, bara att ens inre andliga verksamhet har avstannat. En sysselsatt munk, däremot, är den vars

hjärta och tankar är engagerade i det andliga livet. Försumma aldrig de andliga gärningarna, så att inte Andens glöd slocknar i dig. Visst slocknar elden utan bränsle?

* * * *

Lägg då ständigt nytt bränsle på den heliga eld som Gud tänt i dig.

Sådant bränsle är bön, meditation, andlig läsning, psalmer, sånger och lovprisning, andliga möten, heliga minnen, inre arbete och goda tankar. Säg till dig själv: ”Om jag inte lägger på det här bränslet slocknar min glöd, jag blir ljum eller kall och driver bort...” Upptäck själv av erfarenhet vilka värmekällor som fungerar för dig, och lämna dem inte. Om du någon gång blir ljum, slå dig inte till ro utan blås liv i elden på nytt.

Låt alltid din själ få sin näring.

Mata din själ varje dag och varje stund, med all andlig näring genom andliga kanaler. Mata också din ande med dygd och gudomlig kärlek genom att tänka på Gud och heliga ting och umgås med heliga människor och ta efter deras goda exempel.

Säg inte: ”Jag har inte tid för andliga övningar”. Har du tid för nöjen och underhållning, att prata med vänner, läsa tidningar och prata om nyheter? Om du lägger tid på småsaker, varför undanhåller du din själ dess näring?

Begär och kärlek till världen

En annan orsak till att Anden slocknar är begär och kärlek till världen och köttet.

Varje köttsligt begär, varje syndigt eller världsligt begär kan släcka Anden i människan. Hämnbegär, penningkärlek och habegär, makthunger och ärelystnad, begär efter beröm, äktenskapsbrott och världsliga nöjen – allt detta släcker Anden eftersom det drar dig bort från Gud och den andliga atmosfären. Kom också ihåg Bibelns ord:

”...vänskap med världen är fiendskap med Gud” (Jak 4:4).

Begäret blir än mer intensivt om det får sprida sig från hjärtat till att fylla tankarna, sätta sinnena i brand och smitta viljan så att den utför begäret. Om det får gå så långt känner man inte bara att det andliga livet har slocknat eller svalnat, utan också att man verkligen har fallit i synd och blivit skild från Gud.

Du behöver alltså rannsaka ditt hjärta och se vilket begär det är som har släckt din ande.

Försök att stå emot begäret, och låt Andens begär segra över köttets begär (Gal 5:16-17). Ta kontroll över din kärlek och rikta den mot Gud och det himmelska, och kom ihåg apostelns ord: *”Vi riktar inte blicken mot det synliga utan mot det osynliga. Ty det synliga är förgängligt, men det osynliga är evigt”* (2 Kor 4:18).

Underhållning

Underhållning släcker också Anden.

Den fyller dina känslor, sinnen och begär och driver på samma gång bort dig från Guds kärlek och de andliga gärningarna. Underhållningen tar upp din tid och kan till och med bli din enda källa till glädje, tröst och tillfredsställelse. Den släcker alltså Anden, särskilt när den växer sig alltför stor och blir en fara för ditt andliga liv.

Fråga dig själv: hur mycket tid lägger du på sådan underhållning jämfört med den tid du lägger på nådemedlen och det andliga livet? Har du balans mellan andlighet och underhållning, eller väger det senare tyngre?

Tvehågsenhet

Det leder till att Anden slocknar.

Profeten Elia varnade för tvehågsenhet (1 Kung 18:21), som får dig att tveka och vackla hit och dit utan en rak andlig linje. Du bär på en andlig

längtan men också på världsliga ambitioner. I kyrkan lever du som en tillbedjare men utanför som en hedning. Du går in i fastan med ärligt uppsåt, men efteråt släpper du loss på festen och förlorar det goda du fått under fastan.

Du har en kliven personlighet, varken helt andlig eller helt världslig.

Det som tänds idag kan släckas imorgon, eller senare samma dag. Du lever som en gungbräda, efter ordspråket ”en dag uppe, nästa dag nere”! Du pendlar ständigt, likt solen som går upp och går ner: du faller, reser dig men faller igen. Ditt liv har ingen stadga, utan varje dag går du med nya känslor på väg åt ett nytt håll – en dag i Jerusalem och nästa dag i Gaza, så som Simson brukade leva.

Bestäm dig för vad du vill med ditt liv, så att du bevarar din glöd.

Nyfikenhet

En annan orsak till att Anden slocknar är bristande kontroll över sinnen och tankar.

Sinnena är hjärtats dörrar. Om dina sinnen tar in allt möjligt fylls hjärtat av bilder och nyheter genom syn och hörsel. Hur ska du kunna hålla din andliga glöd vid liv om du måste få reda på allt och lägga dig i andras angelägenheter? Du drar på dig frestelser och besvär, så försök att träna dig i att hålla sinnena i styr, samla tankarna och koncentrera dig på andliga ting. Nyfikenhet distraherar dig från bön och tankeverksamhet, och allt det här leder till att Anden slocknar.

Andra orsaker

* **Att gå för snabbt från botgöring till jubel.**

Det här gäller någon som har varit en syndare men som omvänder sig, som ödmjucar sitt hjärta och dränker sin säng med tårar och på så sätt får en

brinnande ande. Men om det då kommer någon som uppmanar honom att glädja sig i Herren, kan han i den snabba vändningen tappa sin glöd.

Att glädja sig är en andlig dygd, men det blir fel om det får släcka omvändelsens glöd. Det vore oklokt, för omvändelsen måste först komma med ödmjukhet, förkrosselse, botfärdighet, självrannsakan och tårar om den ska bli en källa till andlig glöd. Även om det är rätt att glädja sig bör det ske i Herren och i frälsningen, och inte lättsinnigt eller obetänksamt.

* **Att gå för snabbt från omvändelse till tjänst.**

Anden slocknar ifall omvändelsen inte får leda till glöd och bestående andliga frukter, så att man aldrig glömmet sin svaghet eller sitt fall.

* **Att gå från andlighet till rationalism.**

Det vore att förvandla religionen till ideologi och filosofi, till forskning och debatt, och då försvinner den djupa andliga känslan som sätter hjärtat i brand med kärlek till Gud. Då blir människan student istället för tillbedjare, och till och med det andliga livet blir en vetenskap med kurser, introduktion, studier och problem. Hjärnan är sysselsatt, men anden förblir överksam och glöden slocknar.

* **Att göra motstånd mot den helige Andes inre påverkan.**

Det vill säga att inte ha gemenskap med honom eller gensvara på hans påverkan, som vi läste i kapitel 9.

FRÅGOR OM DEN HELIGE ANDE

ANDENS HYPOSTATISKA UTGJUTELSE

Fråga:

Är det möjligt att den helige Ande kan komma över oss hypostatiskt? Kan han förena sig med oss hypostatiskt? Hur ser denna hypostatiska enhet ut, och med vem kan den realiseras?

Svar:

Vi använder ordet ”hypostas” när vi talar om de tre personerna i den heliga Treenigheten. Var och en av dessa personer är gudomlig till sin natur.

Det finns en enhet mellan de tre personerna.

Varje person är ett med de andra, de är oskiljaktiga från evighet till evighet. Detta kallar vi enhet till gudomlighet, väsen och natur. Treenighetens tre personer är ett, och Sonen, Herren Jesus, sade: ”*Jag och min Fader är ett*” (Joh 10:30), alltså förenade i gudomlighet och väsen.

Det finns också en hypostatisk enhet mellan gudomligt och mänskligt i Kristi natur.

Men vi säger inte att det blir hypostatisk enhet mellan människan och den helige Ande, för det vore att bli ett med gudomen, att få gudomliga egenskaper och makt att göra sådant som bara Gud kan göra, genom denna hypostatiska enhet med Guds Ande.

Däremot kan vi säga att den helige Ande en gång kom hypostatiskt över jungfru Maria, för att uppfylla två gudomliga mål:

a) För att i hennes livmoder skapa en kropp för Herren Kristus, liksom vi bekänner i trosbekännelsen under gudstjänsten: ”tagit mandom genom den helige Ande av jungfru Maria och blivit människa”.

b) För att helga hennes livmoder, så att barnet hon födde inte skulle smittas av arvssynden utan istället kunna fullkomna den frälsning som krävde att han dog för andras synder.

Därför sade ängeln Gabriel till henne: ”*Den helige Ande skall komma över dig, och den Högstes kraft skall vila över dig. Därför skall också barnet kallas heligt och Guds Son*” (Luk 1:35).

När den helige Ande hade skapat kroppen i jungfruns livmoder förenade han sig hypostatiskt med den, alltifrån den heliga graviditetens första stund.

DEN HELIGE ANDE ÖVER HERREN KRISTUS OCH APOSTLARNA

Fråga:

Den helige Ande kom över Herren Kristus vid dopet, och sedan kom han också över lärjungarna. Vad är det för skillnad? Finns det en likhet mellan Herren Kristi relation med den helige Ande och relationen mellan apostlarna och den helige Ande?

Svar:

Herren Kristus blev inte bara smord av Anden till kung, präst och profet, han har dessutom genom sin gudomlighet en evig relation med den helige Ande.

Profeten Jesajas profetia lyder: *"Herrens, Herrens Ande är över mig, ty Herren har smort mig"* (Jes 61:1). Och det står skrivet att han blivit smord med glädjens olja mer än sina medbröder (Heb 1:9).

Det här blir också tydligt i matoffren, som symboliserade Kristi mänskliga natur och skulle vara *"blandade med olja och...smorda med olja"* (3 Mos 2:4). Den första bestämmelsen symboliserar hans eviga existens och den andra hans smörjelse till tjänst.

HANDPÅLÄGGNING

Fråga:

Finns det olika sorters handpåläggning?

Svar:

Handpåläggning användes på alla troende för att förmedla den helige Ande.

Så gjorde man med de omvända i Samarien (Apg 8:17) och Efesos (Apg 19:6). När apostlarna lade händerna på dem fick de del av den helige Ande. Handpåläggningen ersattes sedan av den heliga smörjelsen (1 Joh 2:20,27) som vi använder idag.

Handpåläggning används också i prästvigningens sakrament.

Paulus lade händerna på sin lärjunge Timotheos (2 Tim 1:6), och Barnabas och Saulus avskildes genom handpåläggning (Apg 13:3). Handpåläggning används också när man viger diakoner (Apg 6:6). Prästvigning och diakonvigning skiljer sig genom de böner och ritualer som används.

Dessutom används handpåläggning också för helande.

Det står skrivet att Herren Kristus ”lade händerna på var och en av dem och botade dem” (Luk 4:40).

Handpåläggning används också vid välsignelse, som när patriarken Jakob välsignade Josefs söner Efraim och Manasse genom att lägga händerna på dem (1 Mos 48:14-20).

DEN HELIGE ANDE OCH HANS VERK I OSS

Detta är en bok om den helige Ande.

Den berättar om hur den helige Ande har verkat i Gamla Testamentet, i Nya Testamentet och i den apostoliska kyrkan. Den talar ingående om hur den helige Ande verkar i oss och samverkar med oss.

Det finns ett helt kapitel om den helige Ande som kraftens Ande och Gåvogivaren. Du kan läsa om den helige Andes eld och den andliga glöd som han skapar i hjärtat och viljan.

Och inte nog med att den helige Ande samverkar med oss, du får också läsa om hur vi kan umgås med honom.

Du får lära dig hur vi gensvarar på hans verk i oss och ser till att inte släcka den glöd som han tänder inom oss.

Dessutom finns ett inledande kapitel om teologin kring den helige Ande, ett kapitel om symboler för den helige Ande i Gamla och Nya Testamentet samt ett kapitel om den heliga smörjelseoljan.

Må Guds Ande verka i dig och genom dig!

Påve Shenouda III